The Oldest and Most Popular Slovenian Newspaper in United States of America.

AMERIKANSKI SLOVENEC

PRVI SLOVENSKI LIST V AMERIKI.

Geslo: Za vero in narod — za pravico in resnico — od boja do zmage!

GLASILO SLOV. KATOL. DELAVSTVA V AMERIKI IN URADNO GLASILO DRUŽBE SV. DRUŽINE V JOLIETU.—S. P. DRUŽBE SV. MOHORJA V CHICAGI. — ZAPADNE SLOV. ZVEZE V DENVER, COLO., IN SLOVENSKE ŽENSKE ZVEZE V ZEDINJENIH DRŽAVAH.

(Official Organ of four Slovenian organizations.)

Najstarejši in najbolj priljubljen slovenski list v Združenih Državah Ameriških.

ŠTEV. (No.) 249. CHICAGO, ILL., ČETRTEK, 25. DECEMBRA — THURSDAY, DECEMBER 25, 1930. LETNIK XXXIX.

O sistemu prehranjevanja v Rusiji-Fašizmu se bliža konec

DOSEDANJE PREHRANJEVANJE PREBIVALSTVA V RUSIJI JE POD KRITIKO, PRAVI CENTRALNI KOMUNISTIČNI ODBOR.—PO CELI DEŽELI SE NAMERAVA TEMELJITO PREDRUGAČITI VES SISTEM PREHRANJEVANJA.

Moskva, Rusija. — Temeljito namerava sovjetska Rusija prerešetati dosedanji sistem za preskrbovanje živil, vsled katerega je moralo na milijone njenega prebivalstva stradati. Osrednji odbor komunistične stranke je izdal proglas, v katerem neusmiljeno biča komisarijat za prehranjevanje in označuje njegovo delo za skrajno nezadovoljivo ter da se v njegovem sistemu skrivajo protisovjetski agenti, katerih je moralo biti 48 nedavno ustreljenih. Poziva, da se takozvane kooperativne agencije očistijo po celi deželi od vrha do tal in pooblaščuje sto zaupnih članov centralnega odbora, da gredo po provincah in reorganizirajo ves sistem za preskrbovanje mesa in zelenjave.

Dalje vsebuje proglas tudi pritožbo, da je v trgovini kooperativnega sistema še veliko preveč privatnega trgovskega duha in da se iz njega še ni odpravila birokracija .Pri razdeljevanju živil, pravi proglas, se mora ozirati na razredni socijalistični princip. Le tisti naj dobi jesti, kateri s celo svojo dušo sodeluje pri komunistični politiki.

Gledati se mora tudi na to, da se bo tudi pri prehranjevanju čimdalje bolj pospeševal kolektivni duh. V restavracijah se mora hrana izboljšati, cene se morajo znižati in postrežba mora biti čim najbolj hitra, da se bo prebivalstvo navadilo na nje in bo opuščalo kuhanje doma.

Po tolikih letih gladovanja so se sovjetom vendar končno odprle oči, da vidijo in celo javno priznavajo, da v njih deželi končno vendar še niso tista nebesa, katera obljublja socijalizem in komunizem, da jih po preskrbel svojim pristašem, kadar pride do moči.

—o—

VELIKODUŠEN PONAREJEVALEC ČEKOV

Detroit, Mich. — Sebi želim dobro, pa tudi drugim rad pomagam, je bilo geslo 22 letnega C. Huldermana, ki ga je policija vzela pod svoje varstvo, ker je vnovčeval ponarejene čeke in je okrog 200 takih čekov spravil v promet. V svoje opravičilo pa je navedel, da ni vsega denarja porabil za se, ampak ga je polovico razdal med brezposelne.

—o—

USODNI GROB BO DOSTOPEN VSAKOMUR

Kairo, Egipt. — Raziskovalci egiptovskih znamenitih starin se ne ustrašijo alarmantnih vesti o prokletstvu, ki visi nad grobom starega egiptovskega kralja Tutankamena. V odkritem grobu se vrše še nadaljnja dela, da ga popolnoma očistijo in ga bodo dali javnosti na razpolago, da ga bo lahko obiskal vsakdo. Dela bodo končana okrog 15. januarja.

FAŠIZEM OBSOJEN NA POGIN

Dva zarotnika proti fašizmu obsojena na 15 let ječe. — Pobegli zarotnik opisuje delovanje svoje zarotniške organizacije.

—o—

Pariz, Francija. — Pred posebnim fašističnim tribunalom v Rimu se je pretekli ponedeljek končala razprava proti sedmerim osebam, ki so bile obdolžene, da so snovale zaroto proti fašizmu. Dva izmed obtožencev sta bila obsojena na 15 let ječe, trije so bili popolnoma oproščeni, med njimi tudi Amerikanka, Mrs. de Bosis, o kateri se je dokazalo, da je bila sicer vpletena v zaroto, a ni o tem sama nič vedela. Pač je pa je bil njen sin, Lauro de Bosis, aktiven v organizaciji zarotnikov in je tudi ustanovil takozvano "Narodno zvezo za svobodo". Pravočasno pa se je pred aretacijo umaknil v Francijo in živi zdaj v Parizu. Nekemu časniškemu poročevalcu je izrazil sledeče mnenje o fašizmu:

"Fašizem v resnici izgublja tla v Italiji in se lahko v doglednem času pričakuje izpremenba režima. Naša organizacija deluje na to, da ta izpremenba ne bo zavzela komunističnega ali skrajno radikalnega značaja. Skušali smo zato stopiti v zvezo z osebami, katere ali niso bile nikoli fašistične, ali pa so se odtujile fašizmu. To pa je bila težavna stvar, kajti pravica prostega govora je v Italiji popolnoma ukinjena, ves tisk je pod strogo fašistično kontrolo, tujezemskih listov ni dovoljeno uvažati in cenzurirana so celo pisma in brzojavi. Posluževati smo se morali torej takozvanega verižnega dopisovanja. Od časa do časa smo spisali na polo papirja resnične vesti iz fašističnega sveta. Več kopij tega "časopisa" smo poslali raznim prijateljem, ki so ga naprej razširjali potom pošte med druge svoje znance. V splošnem smo v teh cirkularjih pokazali pravo sliko Mussolinijevega dela, kako je deželo spravil na rob prepada ekonomsko in moralno, in kako je s fašizmom izoliral Italijo v zunanji politiki."

—o—

BETLEHEM SE MODERNIZIRAL

Jeruzalem, Palestina. — Betlehemsko mesto, ki je zlasti zdaj ob božičnem času vsemu krščanskemu svetu v svetem spominu, je poskrbelo, da bodo za sveti večer njegove ulice dobile praznično zunanjost. Mesto je dobilo namreč električno razsvetljavo in prve luči v njem so se razsvetlile pretekli ponedeljek zvečer.

UPORABLJENO V DRUGE NAMENE

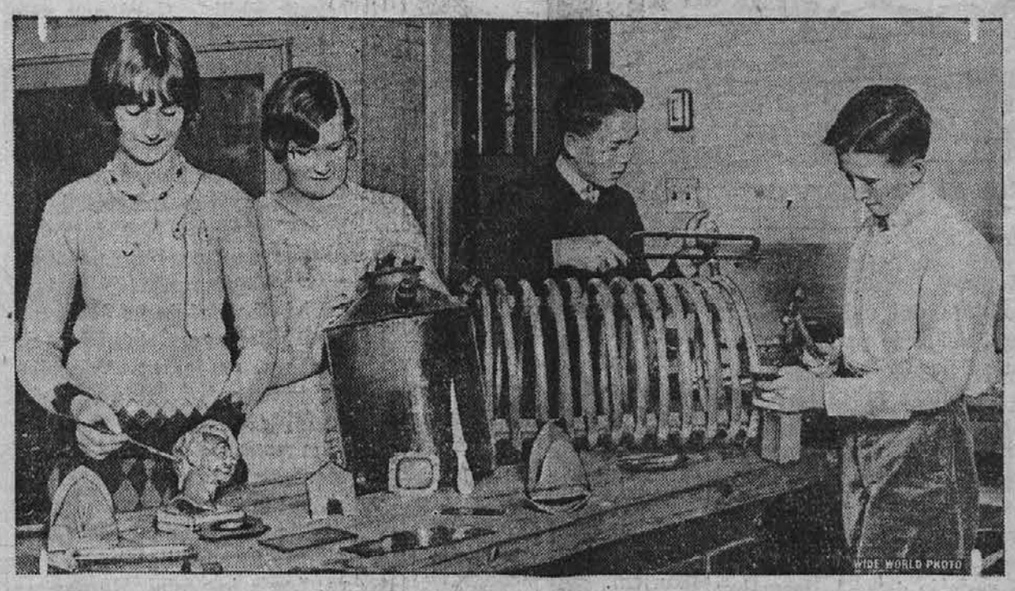

Butlegerjem zaplenjene priprave za kuhanje žganja so oblasti v Parma, Ohio, obrnile v vzgojne namene. Naklonile so jih tukajšnji višji šoli in zdaj uporablja dijaštvo baker, iz katerega v večjem delu priprave obstoje, za izdelovanje raznih malih predmetov.

ZA PRAVICE INDIJSKEGA ŽENSTVA

Indijsko ženstvo zahteva enake pravice z moškimi.

—o—

London, Anglija. — Pri tukajšnji indijski konferenci se je pretekli ponedeljek ena izmed delegatinj odločno zavzela za to, da se priznajo indijskemu ženstvu enake politične pravice z moškimi. Delegatinja je žela viharno odobravanje. Zavrgla pa je ona, kakor tudi še neka druga govornica, zapadno metodo, po kateri se podeljujejo ženskam pravice, namreč, da se morajo za sedeže v zbornici boriti z moškimi. Za Indijo je zahtevala, naj se določi število sedežev, do katerih bi imele pravico samo ženske, za katere bi se torej samo ženske med seboj borile.

—o—

NOVA RAZSODBA FANATIČNEGA SODNIKA

Cadillac, Mich. — Pred par dnevi je bilo poročano o sodniku E. J. Millington, da je držal v zaporu nekega moškega samo zato, ker ta ni vedel imena tistega, ki mu je dal piti. Zdaj pa se je isti sodnik proslavil še z eno razsodbo, ki ji ni para. Proti 19 letnemu Fr. Nutterju je izdal zaporno povelje na podlagi tega, ker je fant razbil stekleničico z žganjem, "očividno z namenom, da prepreči, da bi se mu zaplenila", kakor pravi sodnik. — Pač je očividno tudi, da je faratizem napravil suhače slepe.

—o—

POLICIJA BO "MILOSTNA" NA STAREGA LETA VEČER

Chicago, Ill. — Kakor je namignil tukajšnji policijski načelnik Alcock, bo na starega leta zvečer policija zatisnila eno oko napram razposajencem. Bo pa brezobzirno nastopila tudi ta večer proti takim, ki bodo očividno kršili postavo. Tudi prohibicijski agenti bodo ta večer popustili od svoje običajne ostrosti, kakor se od nekaterih oseb njihovega štaba [illegible]

NAROČNIKOM V UPOŠTEVANJE

Vsled božičnega praznika izostane jutrišnja izdaja našega lista. Prihodnja številka izide zopet v soboto, 27. decembra.

KRIŽEM SVETA

— San Juan, Porto Rico. — Po odloku vrhovnega sodišča niso oblasti otoka dolžne uveljavljati prohibicije, češ, da leži to breme edino na ramah federalne oblasti.

— Monte Carlo. — Nemiri, ki so bili že podobni mali revoluciji, so nastali pretekli ponedeljek, ko se je princ Louis po dolgi odsotnosti povrnil iz Pariza domov. Ljudstvo je nevoljno nad njim zaradi njegove pogostne odsotnosti iz dežele.

— Šangaj, Kitajska. — Po poročilih kitajske vlade so vladne čete zavzele tri mesta, trdne postojanke komunističnih band. V enem teh mest, Ningtu, je bilo med boji ubitih nad 2000 komunistov.

— Oslo, Norveška. — Tukaj se je vršilo zborovanje zastopnikov šesterih držav severne in zapadne Evrope, na katerem so se udeleženci obvezali, da njih države ne bodo povišale carinskih postavk, ne da bi se preje med seboj posvetovale.

—o—

DVE ŽRTVI GANGSTERSKE VOJNE

Chicago, Ill. — Po nesreči so zadele in lažje ranile krogle nekega moškega in neko žensko pretekli ponedeljek zvečer pred hišo na 1706 Greenleaf ave. Krogle so bile očividno namenjene nekomu drugemu in ste obe žrtvi naletele na nesrečni trenotek. Sprva se je domnevalo, da se je streljalo iz kakega avtomobila, a ko so detektivi natančneje preiskali okolico, so našli v sosednji hiši na 1710 Greenleaf ave. pravo gangstersko strelno gnezdo s strojno puško in drugim orožjem. Prostor pa so stanovalci še pravočasno zapustili.

OTROK NAPADEL OČETA

Mati nagovorila otroka, naj umori očeta.

—o—

Pariz, Francija. — Celi Pariz se zgraža nad umazano družinsko dramo, ki se je pripetila preteklo nedeljo zvečer v družini Brisard, živeči v predmestju. Žena je bila vdana pijači in je vsled tega prišla večkrat v prepir v možem. Dočim je najstarejši sin držal z očetom, je druga dva otroka, 13 letnega sina in 4 letno hčer, imela mati na svoji strani ter ju tudi navajala k pijači. Za nedeljo je bila družina povabljena na zabavo k nekemu sosedu. Dočim sta oče in najstarejši sin odklonila, je odšla na zabavo mati z ostalima dvema otrokoma, katera je celi večer zalivala z vinom. Prišedši domov, se je pijani 13 letni sin splazil v očetovo spalnico in z mečem, ki ga je tam našel, zadal očetu več ran po glavi, vendar k sreči ne nevarnih. V zaporu je otrok izjavil, da ga je mati nagovorila, naj gre in ubije očeta.

—o—

UMAKNIL SE ELEKTRIČNEMU STOLU

Salem, N. J. — Ni bilo volja 22 letnega Ch. Fithiana, da bi položil svoje življenje na električni stol, na katerega je bil obsojen, ker je umoril nekega moškega pri roparskem napadu. Par ur pozneje, ko je bila nad njim izrečena sodba, je zlezel skozi ventilatorsko odprtino v ječi in pobegnil.

—o—

SOVJETSKA POSLANICA POKLICANA DOMOV

Stockholm, Švedska. — Tukajšnja zastopnica sovjetske vlade, A. Kollantay, je bila odstavljena od svojega mesta in odpoklicana nazaj na Rusko. Kakor se govori, so sovjeti označili njeno delo za nezadovoljivo, in tudi, da živi preveč "po buržujsko". Ta ženska je znana kot lepotica in najlepše oblečena ženska na svetu.

Iz Jugoslavije.

OGROMNA NOVA ELEKTRARNA BLIZU LJUBLJANE. — SIROTNIKI SE VRAČAJO IZ TUJINE. — ZGODOVINSKA ODKRITJA V BOSNI. — SMRTNA KOSA IN DRUGO.

Velika nova elektrarna

Ljubljana, 5. dec.— Že precej časa se mudi v Ljubljani zastopnik neke angleško - češkoslovaške finančne skupine iz Prage v zadevi realizacije za zgradbo velikanske hidroelektrične centrale, ki bi izkoriščala vodno silo iz Unca pri Planini. Kakor zatrjujejo, je že zagotovljen kapital za zgradbo te električne naprave. Pripravlja se še samo ustanovitev posebne delniške družbe s sedežem v Ljubljani. — Projekt je zamišljen tako, da se v posebnih kanalih zbira voda Unca in njegovih pritokov in se potem v 9 km dolgem predoru spelje na Vrhniko, kjer bi stala ta velikanska električna centrala. — Po sedanjih računih bi bili produkcijski stroški električnega toka zelo nizki.

—o—

Iz tujine — domov

Ljubljana, 5. dec. — V mali veži policijskega poslopja stoji osem prav slabo oblečenih mož v najlepši moški dobi. — Najpogumnejši sname pokrivalo in pozdravi policijskega slugo. "Prosim gospod, kje je tukaj kancelija, kjer izdajajo brezplačne potne liste?" Ko stopi v pisarno, se začne razgovor z uradnikom in omenjeni Dalmatinec toži v imenu vseh tovarišev, naj jim izdajo brezplačne vozne listke, da se popeljejo domov v Dalmacijo. — Bili smo v Franciji, kjer smo iskali dela in tudi delali, a bolj malo in z malim zaslužkom. Ej, gospod, pravi Dalmatinec, tujina še slabše reže kruh, kakor domovina. Ne veste, s kakšnimi težavami smo prišli nazaj v Jugoslavijo. Sedaj nam pa pomagajte, gospod, da pridemo v domačo vas. — Ko dobijo brezplačne listke, vsi vzdihnejo: "Ej hvala Bogu! Toliko smo trpeli, sedaj bomo vendar zopet doma."

—o—

Nazadovanje izvoza lesa

Po statističnih podatkih se je letos izvozilo iz Jugoslavije za celih 400 milijonov Din manj lesa kakor lansko leto v istem razdobju.

—o—

Arheološka odkritja

Kustos sarajevskega muzeja je pred meseci naletel na Brezi na izkopnine, ki so velike arheološke vrednosti. Odkril je med drugim tudi runsko abecedo, ki je vklesana v cerkveni steber.

—o—

Nenavaden strah

Na Koroški Beli so šli nekako okolu 10. ure zvečer štirje delavci mimo cerkve in zagledali pred cerkvenimi vratmi veliko črno postavo, katero je strah še povečal, da je bila videti še večja nego je bila. Med tem ko je eden od strahu zbežal, se drugi trije vendar junaško približajo postavi in jo vprašajo, kdo je. Na veliko začudenje je postava spregovorila. Bila je neka ženska, ki pravi, da je prišla k zornicam, pa da ne more v cerkev, ker je še zaklenjena.

—o—

Smrtna kosa

V Vižmarjih nad Ljubljano je umrla Marija Štrukelj, gostilničarka in posestnica, stara 55 let. — V Stražišču pri Kranju je umrl Jožef Knific, vodja tovarne za žimo. — V Kočevju je umrl Anton Petsche, gozdarski uslužbenec, star 49 let. — V Ljubljani je umrla Jožefa Gajeta, rojena Židan.

—o—

Vihar

Ko so na Čatežu blagoslavljali nove zvonove, je cel čas divjala strašna burja. V bližini je podrlo velik topol. Pri tem bi se lahko zgodila velika nesreča.

—o—

Ogenj

Iz Št. Ilja pri Velenju poročajo, da je požar upepelil hišo na Ložnici, ki so jo ljudje imenovali tudi "vilo Verko". Hiša je bila prazna in ne vejo, kako je ogenj nastal.

—o—

Kranj

V nedeljo, dne 7. decembra, so v Kranju slovesno blagoslovili kapelico v novem Delavskem domu. Kapelica je nastavljena v tretjem nadstropju in je posvečena sv. Družini.

—o—

Požar

Dne 2. decembra je v Košmici pri Celju pogorelo posestvo, last posestnika Martina Božiča. Prišli so gasilci, ki pa niso mogli ničesar učinkovitega ukreniti. Kako je ogenj nastal, je uganka.

—o—

Visoka starost

V vasi Drelj v peškem okraju živi starec, ki ima 110 let, kar pa za tamošnji okraj ni nič posebnega, ker je tam precej stoletnih starčkov. Čudno je pa to, da ima omenjeni sina, ki mu je šele 14 let.

—o—

Neprevidnost

Anton Mali, 21letni hlapec z Golnika, je našel v hlevu nabasano patrono. V svoji radovednosti je pa začel patrono razkopavati in mu je v rokah eksplodirala ter ga nevarno poškodovala.

—o—

Nesreča

V Mavčičah pri Kranju se je ponesrečil po neprevidnosti pri stroju 31letni delavec Fr. Draksler. Odtrgalo in pomečkalo mu je dva prsta.

—o—

Brezposelnost

Vrečkova tovarna zabojev v Braslovčah je odpustila domov vse delavce razun štirih. Vsled tega je veliko ljudi brez dela.

AMERIKANSKI SLOVENEC

Prvi in najstarejši slovenski list v Ameriki.
Ustanovljen leta 1891.

Izhaja vsak dan razun nedelj, ponedeljkov in dnevov po praznikih.

Izhaja in tiska
EDINOST PUBLISHING CO.
Naslov uredništva in uprave:
1849 W. 22nd St., Chicago, Ill.
Telefon: CANAL 0098

Naročnina:

Za celo leto	$5.00
Za pol leta	2.50
Za četrt leta	1.50
Za Chicago, Kanado in Evropo:	
Za celo leto	$6.00
Za pol leta	3.00
Za četrt leta	1.75

The First and the Oldest Slovenian Newspaper in America.
Established 1891.

Issued daily, except Sunday, Monday and the day after holidays.

Published by:
EDINOST PUBLISHING CO.
Adress of publication office:
1849 W. 22nd St., Chicago, Ill.
Phone: CANAL 0098

Subscription:

For one year	$5.00
For half a year	2.50
For three months	1.50
Chicago, Canada and Europe:	
For one year	$6.00
For half a year	3.00
For three months	1.75

POZOR. — Številka poleg vašega naslova na listu znači, do kedaj imate list plačan. Obnavljajte naročnino točno, ker s tem veliko pomagate listu.

Dopisi važnega pomena za hitro objavo morajo biti doposlani na uredništvo vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list. — Za zadnjo številko v tednu je čas dočetrtka dopoldne.—Na dopise brez podpisa se ne ozira.—Rokopisov uredništvo ne vrača.

Entered as second class matter November 10, 1925, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

J. M. Trunk:

Ali pride do katastrofe?

Katastrofa je neki nasilen preobrat, ki navadno prinaša hudo škodo. Imamo n. pr. vremenske katastrofe, nalive, sušo, tornade, poplave, dalje naravne katastrofe, kakršni so požari, potresi, izbruhi ognjenikov, plazovi. Vojna katastrofa je hud poraz, ako je dežela v spopadu. Socialna katastrofa je nasilen preobrat, ko nasilje ni prav na mestu, in kadar bi se do potrebnega preobrata v družbi moralo priti potom brezsilnega razvitka, po reformah, zakonodaji itd.

Zoper naravne katastrofe imamo nekaj sredstev, dasi ta sredstva niso vedno izdatna, n. pr. kadar potres pogrezne v morje celo pokrajino, cel otok. Več sredstev ima človeštvo zoper socialne katastrofe,in dotake katastrofe pride le, kadar se sredstva ne uporabijo. Posledice si mora družba pripisati sebi.

V čudni dobi živimo. Zdi se, da so se nam pojmi popolnoma zmešali. Sredstva so postala v mnogih slučajih namen. Vsako zlo pa nastane, kadar postane sredstvo namen. Pogrezujemo se v zla, ker se mešajo pojmi.

Hudo se ne odpravi, ako se kaže na naravo hudega, zla, ampak vsaj prvi korak je, da se zlo odpravi.

Vzemimo življenje. Namen življenja je, da dolgo živimo, tako se splošno sodi. Telesno dobro živimo v nižjem, materielnem pomenu, in dobro živimo v višjem, duševnem pomenu. Nihče ne bo trdil, da bi bilo bolje, ako kdo živi šestdeset let v bolečinah in v duševnem zlu, kakor da bi kdo živel le devetinpetdeset let zdrav in nedolžen. To bi bilo blazno. Pa je mnogo ljudi, ki se ne zmenijo za duševno zlo, da si le podaljšajo življenje. Dobro jim je, ker je dolgo. Leta so namen, da se živi, in življenje ni nič drugega.

To je strahovita zmota v pojmu življenja.

Čemu proizvajamo? Pač, da imamo in porabimo. Kuhamo, da jemo, zidamo, da stanujemo, predemo, da se oblačimo. Ali je res tako? Poglejte okoli sebe, in ako niste slepi, boste videli, da ljudje producirajo, ne da bi imeli in uživali, producirajo le, da pridejo do profita, ali da se s produciranjem ponašajo. Dober in ugleden (?) prodajalec je, kdor veliko proda in dela dober profit, kaj prodaja, in kako prodaja, o tem danes družba povprečno ne poprašuje. Sredstvo je postalo namen.

Veliki hočemo biti in se razširiti na vse konce in povsod. Imperializem je postal pravi izor. To je naše, tam vihra naša zastava, tam so naša kolonialna posestva, ta kos je pod našo vplivno sfero . . . To je ideal. Kako pa je tam, kako ta imperializem tlači, izžema, izžema nas same radi stroškov vzdrževanja posesti . . ., za to se ne zmenimo, ker posest, razširjenje je nam postalo namen. Zdi se, kakor bi mogli živeti od samih zastav, ki vihrajo tam in tam.

Hitrost, naglica, trdnost, utrjenost . . . Vse je dobro. Dve uri z zrakoplovom nadomestita 24 ur po železnici. Hitro in udobno naj potujemo. Hitrost? Letajo po nekem krogu, hitro gre, strašno drvijo . . ., na tisoče je gledalcev, vsi so iz sebe . . ., in eden je za cel čevelj hitrejši od vseh, in gledalci besnijo. Saj ni drugače mogoče, ker hitrost, ki je postala namen, ne sredstvo, jih je zbesnela. In tako, ko plešcjo ure in dneve . . ., in nekdo je še za pol minute zamogel gibati zabrekle noge, in ta je junak, čempijon . . . Budalost in bedaki.

To ni najhujše, dasi je vrlo hudo.

Denar, posojilo, kredit, izmenjava. Vse to naj bi bilo sredstvo, da se lažje gibljemo, izmenjamo produkte, udobneje moremo živeti, imamo za potrebe in tudi za razvedrilo. Ampak danes denar ni več sredstvo za zmenjavo vrednot, postal je denar in denarne operacije sredstvo za — denar, za profit, in malo se taki "operatorji" zmenijo, kako pridejo skozi denar do denarja, ali z odiranjem ali goljufarjem, poneverjenjem, krivico, stiskanjem, oderuštvom, ali kako.

Pisatelj Hillaire Belloc pripomni zelo umestno: "Ako denar in triki, da se ga pridobi, manipuliranje z denarjem postane namen v sebi, je tako, kakor bi mazal mlin, pa zanemaril mlinske kamne in žito. Gre do neke meje. Tam postane mašinerija denarja za ekonomske napore, kredit, posojila . . . zavira za človeško možnost, da bi produciral blagostanje. Vsepovsod okoli sebe lahko zapazimo, kako producira grdo siromaštvo, nikakor pa ne blagostanja."

Pobesneli smo, in težko da bi razum pomagal. Socialne blaznosti se navadno končajo s — socialno katastrofo. Lahko imenujemo to katastrofo sodbo božjo. Kakor komu drago, ampak tik pred katastrofo stojimo, to tudi stoji.

KAJ JE NOVEGA V CHICAGI

Chicago, Ill.

Zapisali bi lahko, da smo dobili te dni nekaj novega snega, nekaj je pa še bilo starega od prejšnjih tednov. Ampak nikar ne mislite, da smo pri sv. Štefanu tako na koncu, da nimamo o čem drugem poročati, kakor o vremenu. Le počakajte, še siti nas bote, ko bote zopet brali naše novice, katerih bo kar cele klaftre.

V nedeljo dne 21. decembra zvečer je priredila šolska mladina sv. Štefana običajno božičnico. Pod vodstvom naših marljivih šolskih sester sv. Frančiška je vprizorila šolska mladina par zelo lepih predstav. Igrice "Zgubljena hčerka", katero so ugrabili cigani in pa "Miklavž", kakor tudi nastop ta malih v nekaki "Zdravniški preiskavi" so bile dokaj dobro vprizorjene. Istotako nastopi s pevskimi točkami so bili zadovoljivi. Dvorana je bila v nedeljo večer polno nabita, tako da že z lepa ni bilo pri kaki prireditvi take udeležbe. To je znamenje, da publika čisla delo naše slov. farne šole in je dalo z svojo udeležbo najbolje priznanje častiti duhovščini in častitim šolskim sestram, katere se mučijo z mladino v naši šoli.

Med nastopi je nastopil č. g. p. Aleksander, naš pomožni župnik pri sv. Štefanu. Najprvo je povedal navzočim par dovtipnih, nakar je povedal, da ravno v teh dneh slavi naš č. g. župnik Anzelm Murn, 30 letnico duhovništva. Opisal je na kratko njegovo delovanje kot duhovnika, omenil njegove uspehe, ki jih je dosegel tekom svojega delovanja na raznih slovenskih in slovaških župnijah in mu želel, da bi dočakal še svojo petdesetletnico. Po govoru Fathra Aleksandra je stopila na oder mala deklica, katera je poklonila č. g. župniku lepo okrašeno košarico s tridesetimi rudečimi rožami, po primerni in lepi deklamaciji. Gospod župnik je bil vidno ganjen in se je nato v lepih besedah zahvalil č. g. govorniku, mali deklici in posebno pa dobrim faranom sv. Štefana, ki ga pridno podpirajo pri težavnem delu za župnijo. Občinstvo je č. g. župnika pozdravljalo z gromovitim ploskanjem.

Tako je prireditev zadnjo nedeljo večer najlepše izpadla.

Da je bilo vse v tako lepem redu pri šolski mladini je kajpada zasluga naših marljivih šolskih sester, ki se mučijo z našo mladino. Koliko je pri tem dela, predno se izuri male za nastop, ve le tisti, ki je imel s takimi prireditvami kedaj kaj opraviti. Naselbina ceni to delo čč. šolskih sester in jim je za to prav hvaležna.

Druga novica pa je, oziroma se bo še le zgodila prihodnji ponedeljek dne 29. decembra t. l. in sicer, da se bo pri sv. Štefanu v cerkveni dvorani vršila velika seja predstavnikov katoliških Slovencev v Združenih državah. Na dnevnem redu bo ustanovitev "Baragove prosvetne zveze". Tozadevno vabilo na sejo je bilo priobčeno že parkrat tekom zadnjih dveh tednov in brezdvomno je vsak čitatelj od Atlantika do Pacifika že informiran o tem sestanku. Kakor čujemo jih pride več na ta sestanek iz Clevelanda, Ohio. Tudi iz drugih slovenskih naselbin bodo prišli. Zlasti se pričakuje čč. slov. gospode, pa tudi lajike, kakor tudi predstavnice našega ženstva. Sestanek bo vsekakor velezanimiv, ker gre za velevažna vprašanja našega katoliškega naroda v tej zemlji. Treba organizirati solidarno skupno pot pri reševanju raznih skupnih vprašanj. Ta udeležba bo torej jasno pokazala, komu je res kaj za bodočnost našega naroda v tej zemlji. Zato bo na mestu, da tudi vsa katoliška društva bodo zastopana na tem sestanku. Odborniki katoliških društev naj pridejo na ta sestanek, da bodo potem svojim društvam znali poročati, zakaj gre in kaj je namen Baragove prosvetne zveze. Vabilo je objavljeno zopet v današnji številki in vsi čitatelji ga naj dobro prečitajo. Potem pa na svidenje v ponedeljek popoldne v cerkveni dvorani!

—o—

ANEKDOTE O BARAGI OD INDIJANCA

Sheboygan, Wis.

V svojem krasnem govoru, ki ga je imel indijanski duhovnik Philip Gordon v naši cerkvi ob priliki Baragove proslave, je povedal tudi naslednje zgodbe. Mi smo jih poslušali z zanimanjem, gotovo jih bodo tudi cenjeni čitatelji "Amerikanskega Slovenca".

"Moj stari stric Louis, je bil Baragi vodnik. Nekoč ga je Baraga vzel s seboj na zelo nevarno potovanje. Hotel je priti iz La Pointe s čolnom v Grand Portage. Čoln ni imel ne jambora, ne jader, ne krmila. Bil je komaj dober za plovbo po reki; na jezero bi si upal z njim samo tak, ki je sit življenja. Ker Baraga ni mogel dobiti drugega in ker se mu je mudilo se je izročil v božje varstvo in odrinila sta od brega. Louis je veslal, Baraga pa je molil brevir. Nekaj časa je šlo vse po sreči, ko pa priveslata na odprto jezero, nastane močan veter, ki je gnal mali čoln pred seboj kot kako orehovo lupino. Jezero je postajalo nemirno. Nevarnost je bila tako velika, da je drugače pogumni stric vzkliknil: "Oče morda oba pogineva!" Baraga, ki je ležeč na dnu čolna, molil brevir, ga je potolažil: "Ne boj se, Wizon (Louis)! Duhovnik ne bo umrl v vodi. Ako bi jaz umrl tukaj, potem bi bili ljudje na onem obrežju jezera, kamor greva, zelo nesrečni." Ko se približata obrežju, sta bila še v večji nevarnosti, da čoln zadene ob skalo in se potopi. Pa tudi tu ju je Bog varoval. Tok ju varno zanese v ustje reke. Po reki veslata do obrežja. In niti minuto prezgodaj, kajti kakor hitro stopita na suho, zadivja na jezeru strašen vihar. Nebo je temno, veter tuli in biča jezero, da se dvigajo valovi kot gore visoko. Oba poklekneta na da in goreče zahvalita Boga za čudovito rešitev. Nato pa pravi Baraga: "Wizon, postaviva tukaj križ, da bodo katoliški Indijanci vedeli, da je tu pristal duhovnik iz La Pointe." Neko drevo obsekata prav do vrha in krajši konec pribijeta počez v podobi križa. Ljudje so zato začeli imenovati to reko "Cross River."

"Zopet drugič," je pripovedoval Rev. Gordon, "je Baraga hotel iti iz La Pointe v Antonogan. Da si okrajša pot sta hodila s spremljevalcem, mojim stricem, po zamrzlem jezeru ne daleč od brega. Ker pa je bilo spomladi, se je led že tajal. Naenkrat zapazita da se je velikanska plošča ledu, na katerem sta stala odtrgala od ostalega ledu Kot na kakem splavu ju je tok gnal na odprto jezero. Stric začne jadikovati in tarnati, ker gledala sta smrti v obraz, Baraga pa prepeva indijanske himne, da bi ga potolažil. Naenkrat veter spremeni smer in ju žene proti obrežju. Proti večeru stopita na trden led pri Ontonagan. Baraga je ves srečen dejal spremljevallu: "Glej, Wizon, najina nesreča nama je bila v srečo." Pot, ki bi bila drugače trajala tri dni, sva naredila na plavajočem ledu v enem dnevu."

"Nekoč sta Baraga in moj stric potovala iz La Pointe v Fond du Lac. Bila je huda zima. Noč ju zaloti v gozdu. Stric, ki mu je že ves dan bilo slabo, resno zboli, da ne more niti ene stopinje več naprej. Baraga mu pogrne odejo na sneg, na katero bolnik leže. Nato začne Baraga brskati po snegu izpod katerega izbrska nekaj lističev neke navadne gozdne rastline. Te liste dene v ponev in napravi iz njih čaj, katerega bolnik spije. Hipoma je popolnoma zdrav in spi vso noč. Prepričan je bil, da ga je Bog ozdravil čudežno na molitev Baraga, katerega je od takrat častil kot svetnika. Indijanci so po tem dogodku še bolj spoštovali Barago in izpreobrnitve h krščanstvu so bile od tega dne še številnejše."

Rev. J. Cherne.

—o—

ČLANOM DRAMATIČNEGA KLUBA NA ZNANJE

Waukegan, Ill.

Kaj pa nam morejo, če smo veseli. Nič, prav nič nam ne morejo, pa če se vsi kapitalisti zarotijo proti nam in niso na noben način pri volji dati nam dela. Slovenec je vedno rad vesel, ne glede na to, ali so dobri ali slabi časi. Slovenec je tudi varčen in prevdaren, zna prav gospodariti v dobrih časih in to mu je v pomoč v hudih časih. Veliko bi se lahko naučili od nas takozvani stoprocentni Amerikanci, od katerih jih je mnogo takoj drugi dan po odpustu iz tovarne na "dilci". Marsikateri naš rojak lažje prenaša gorje brezdelja kot Amerikanci. O tem bi se dalo mnogo pisati, a ne velja, ker tudi tukaj je na mestu znani slovenski rek: Stara navada, železna srajca. Razume se, da slabe delavske razmere prevladujejo tudi med našim narodom, vendar slabi časi nas popolnoma nič ne zadržujejo, da ne bi prirejali veselic in zabav.

Iz poročil in dopisov v našem časopisju je sklepati, da so številne prireditve, katere prireja naš narod širom Unije, vedno dobro obiskane. To je nam dokaz, da hoče slovenski rod živeti ne samotariti, akoravno daleč proč od svoje domovine. Mnogobrojna podporna, posebno pa kulturna društva si prizadevajo, da prirejajo v zimskem času take zabave, ki so narodu všeč, kot igre, petje in godba. Dokler bo narod znal ceniti delo in trud kulturnih društev, bo živel; kakor hitro bo narod pozabil na to svojo dolžnost, bo šel v propast. Zavedajmo se, da je naša sveta dolžnost podpirati društva, katera v resnici širijo kulturo in izobrazbo. Kajti od takih društev se lahko mnogo dobrega naučimo.

Ne dopustimo, da bi bile hrupne veselice in plesi, številnejše obiskani, kot pa poučljive predstave. Od poštene poučne igre imamo vselej več užitka, kot pa od prireditve, ki so nam v škodo in v večih slučajih nam katoličanom neprimerne. Poskusimo prirejati nekoliko več poučnih in koristnih iger, namesto modernega plesa, bomo videli kakšen bo odmev.

Ako pa hočemo, da se vse to udejstvuje, moramo imeti dobro organizirana dramatična društva in klube. V naši naselbini imamo tako imenovani Dramatični klub združenih Katol. društev. Ta klub je že veliko storil za našo naselbino. Vselej kadar so društva prosila klub za igro ali predstavo, je klub rade volje ustregel. Ravno tako je klub tudi rad pomagal cerkvi s svojimi predstavami in gledal nato, da so bile kolikor mogoče zanimive. Ako hočemo biti pravični, moramo priznati, da je dramatični klub od svojega početka pa do sedaj veliko storil za razvedrilo in napredek župnije. Bilo pa je v začetku tudi veliko zanimanje za klub. Bili so člani, ki so bili agilni in požrtvovalni. Sedaj se že nekaj let opaža, da ni več tistega naudušenja. Kaj je temu vzrok je težko povedati. Starejši člani so se nekoliko naveličali in rabijo več počitka za svoje vsakdanje delo in jim ni zameriti če nekoliko popuščajo. Mladina je pa bolj nemirna in ni rada doma. Težko ostane doma med tednom, kaj pa šele, v soboto ali nedeljo večer. Mladina se hoče zabavati, hoče biti vesela in ako ne bo našla zabave v domačih dvoranah, jo pojde iskat drugam in njihov borni zaslužek bo romal v žep tujcu.

Potrebno bi bilo, da bi se mladina nekoliko bolj zanimala za kulturne in izobraževalne društva in klube, kakor je na primer Dramatika in petje, kar bi bilo tudi v velik splošen korist celi naselbini in narodu, pa bi tudi na ta način mladina

(Dalje na 5. strani.)

IZPOLNJENE ŽELJE

(Konec.)

Bilo je l. 1915, nekaj tednov pred božičnimi prazniki, ko je nekega dne naš stotnijski narednik pozval stotnijo k nastopu. Naznanil nam je, da naj se vsi tisti, kateri so pevci, prijavijo drugo jutro pri njemu. Kaj pa to pomeni? Ali bomo obdržavali pevske koncerte v strelskih jarkih ali kaj? Ali hoče sedaj organizirati pevski zbor? Tako smo izpraševali drug drugega. Kmalu pa smo izvedeli, kakšen namen je imel narednik s tem, da je hotel vedeti, koliko pevcev je pri stotniji.

Na božični dan je došlo povelje, da se ves bataljon udeleži sv. maše, katero je daroval hrenovski župnik v vaški cerkvi v Hraščah. Takoj ob začetku sv. maše se je oglasil močan moški pevski zbor in zadonela je pesem:

"Glej, zvezdice božje migljajo
lepo,
odprto široko je sveto nebo.
Duhovi nebeški se z raja vrste,
prepevajo slavo, na zemljo
hite."

Vprvič v mojem življenju sem tedaj slišal moški zbor prepevati cerkvene pesmi. Nisem znal poprej ničesar o lepoti nabožnih pesmi, zatega del sem bil ginjen do solz ob tem krasnem petju. Kaj sem čutil v svojem srcu takrat, se ne da popisati. Samo to sem mislil: blagor onim, kateri lahko poveličujejo Boga z lepim ubranim petjem.

Takoj po božičnih praznikih smo odšli proti Gorici ter se začasno ustavili v Komnu na Krasu. A ne za dolgo, kmalu smo se jeli pripravljati na odhod v tirolske gore, kjer sem preživel mnogo gorja in dosti hudega mraza. Pred odhodom v Tirole smo opravili velikonočno dolžnost in sicer prav po vojaško, kar pa ne bom tukaj opisoval. Rad bi obiskal še enkrat obširno dekanijsko komensko cerkev ter vzbudil spomine na vojaška leta.

Velikonočne praznike smo pa obhajali na Južnem Tirolskem blizu Trienta v vasi Cortezzana. Velikonočna procesija in naše molitve pred božjim grobom so bile tudi le vojaške, brez vsakih pobožnosti. O veliki noči ni bilo lepega slovenskega petja, zatorej tudi ni bilo tistega veselja kot o božiču na slovenskih tleh.

Naj omenim še to, da ako bi sleherni vojak svetovne vojne imel pisateljski poklic, bi ne bilo toliko na trgu tako zvanih "šunt" romanov in ne detektivskih romanov in nič druge mladini škodljive literature. Ampak bi bilo dovolj dobrega poučnega čtiva na razpolago, dovolj resničnih doživljajev in preizkušenj od posameznih vojakov svetovne vojne. Ker je pa zelo težko in mučno pisati zgodovino od samega sebe, in ljudje kaj radi izrečejo sodbo o takem človeku, da ga je samo hvala. Radi tega bom o mojih doživljajih zaenkrat prenehal pisati.

Nekaj bi pa še rad omenil, kar bo gotovo zanimalo čitatelje Amer. Slovenca.

Za časa mojega ujetništva sem se nekoč nahajal ob obali Jadranskega morja, približno tri kilometre južno od Benetk, ter opazoval plavajoče ladje po nekdanjem slovanskem morju. V rajonu, kjer smo stanovali ujetniki je pa mogočno zaorila istočasno iz številnih moških grl ona večno lepa pesem:

"Buči, buči morje Adrijansko,
nekdaj bilo si slovansko.
Sedaj slovansko nisi več,
tega kriv je tuji meč."

Besedilo pesmi so si pevci nekoliko premenili. Ob odmevih te pomenljive pesmi sem tudi jaz ponavljal: da, zares, tega kriv je tuji meč. Zopet se mi je vzbudila ona vroča želja postati pevec. Tako mi je seglo do srca besedilo in melodija te pesmi. Vselej, kadar sedaj pojem pesem 'Morje Adrijansko', se spomnim na oni dan, ko sem se nahajal ob jadranski obali ter poslušal za nas Slovane tako tožno pesem.

Za trpljenjem pride veselje, je vedno poudarjal naš vojni kurat, č. g. Kulovec, kateri je z nami vred prenašal gorje ujetništva. Dan največjega veselja je bil za nas takrat, ko smo bili prosti italijanske vojaške službe. Ta dan mi je zasijala lepša bodočnost, a ne baš v pravi luči, ker Slovenija ni imela zame kruha, ampak mi ga je dala v veliki meri šele moja mačeha Amerika, za kar sem ji hvaležen.

Radoveden sem bil ob prihodu v Ameriko, ako je kaj slovenskega petja v tej deželi. Kmalu sem imel priliko čuti lepo petje, katerega je proizvajal forestcitski cerkveni pevski zbor "Naprej". Zbor je lepo prepeval božične pesmice. Ob lepem petju so moje misli splavale nazaj tja v vojaška leta. Spomnil sem se, kako je bilo takrat, ko je vojaški pevski zbor v Hroščah pred dolgimi leti prepeval božične pesmi. Veselje je zavladalo v mojem srcu, ker vedel sem, da ni več daleč čas, ko bom tudi jaz poveličeval Boga z lepim petjem.

Želja, katero sem nosil v svojem srcu dolga leta, se mi je izpolnila šele v naselbini, kjer se sedaj nahajam. Po dolgih letih trdnega upanja in mnogih vajah, lahko trdim, da sem tudi jaz pevec, pevec z dušo in telesom, pa bodisi na koru ali na odru. Vse, kar je slovenskega, je tudi moje, bodisi narodne ali pa nabožne pesmi, vse mi je ljubo.

Naj nikdo ne misli, ako trdim, da sem pevec, da mislim s tem povedati, da sem popolen v petju. Pevec ni nikdar popolen, najsibo, da je še tako izurjen v petju. Peti se človek ne nauči s par vajami, ampak vzame več let časa, da se pevec izpopolni. Zelo napačno mišljenje imajo oni, kateri mislijo, da ako sodelujejo pri pevskem zboru par let, da so s tem postali pravi pevci.

Koliko truda, izgube časa, napornega učenja stane neizkušenega priprostega delavca, kateri ne pozna ne teorije in ne nobene vrste muzikalije, da postane pevec, ve le tisti, ki je

(Dalje na 5. strani.)

ŠE EN JUBILEJ

V Chikagi se te dni spominjamo dneva, ko je pred tridesetimi leti naš. č. g. župnik Anselm Murn stopil pred Gospodov altar, da daruje prvo daritev sv. maše. Pred petimi leti je moral gospod župnik v staro domovino, da zatisne svojim staršem oči za smrt. Imel je takrat še to priliko, da je povezal očeta in mater za zadnje dni v zlati zarji poroke. Takrat se srebrnega jubileja našega pijonirja nihče ni spomnil, zato se ga danes tem bolje spominjamo.

Pijonirja? Da. Duhovniki pred dvajsetimi leti so bili pijonirji verskega in narodnega življenja Slovencev in med njimi je bil tudi Father Anselm trden steber verske pravice in slovenske pravde v Ameriki. Morda bi brez njega zgodovina našega življenja tam na spodnjem vzhodu drugače izgledala. Prekmurskemu narodu je postavil krasno cerkev v Betlehemu, v osrčju Pennsylvanije. Še danes mu je prekmurski narod hvaležen za to veliko delo. Cerkev sv. Jožefa v Betlehemu je velika in lepa cerkev, lepa in velika, kakor jih je malo naših slovenskih božjih hramov tu v Samovi deželi. Organiziral je tudi v New Yorku slovensko cerkveno družino. Poleg slovenske je dal početek hrv. naselbini v New Yorku. (Hrvati so danes naseljeni krog 50. ceste.) Delal je med njujorškimi Slovaki in bil precej let kapelan v cerkvi sv. Nikolaja, ki je matica nemških cerkva v njujorški državi. Soustanavljal je slovaško-češko faro v Rocklandlake, N. Y., pozidal veliko slovaško šolo in cerkev v Clifton, New Jersey; bil v onih dneh poleg Fathra Kazimirja Zakrajška najbolj delavni in goreči misijonar med slovenskimi in slovaškimi rojaki in se je tudi na časnikarskem polju udejstvoval. Izdajal je celo poseben prekmurski list v Betlehemu, ki pa radi prevelikih stroškov ni dolgo izhajal. V vseh dolgih letih njegovega misijonarjenja po Ameriki je kazal neomajno vztrajnost, delavnost in žilavo trdnost. Danes župnikuje med nami pri sv. Štefanu kot naslednik svojega duhovniškega tovariša Rev. Kazimirja Zakrajška. V prvih letih svojega duhovništva je bil vnet agitator slovenske ljudske stranke po vsej Savinjski dolini in se ga še danes rojaki iz onih krajev spominjajo kot vnetega voditelja kmetiških vrst in gorečega zagovornika ljudskih pravic. Imel je premnogo prijateljev in somišljenikov pri svojem političnem delovanju na Štajerskem, pa tudi mnogo sovražnikov, ker je bil vedno odkrit in je s peresom in jezikom neusmiljeno bičal liberalno učiteljstvo one dobe. Bil je v Savinjski dolini desna roka Dr. Antona Korošca. V Nazaretu, kjer je bil dolga leta nastavljen, je ves čas upravljal posle učitelja in vzgojitelja. Sam brez druge pomoči je vodil ondi slovensko šolo. V Ameriko je prišel pred enaindvajsetimi leti. V maršnika posvečen je bil 21 decembra 1900.

30 dolgih, plodovitih let v vinogradu Gospodovem. Slovenski narod ga bo ohranil v spominu in mu sedaj ob priliki njegove lepe obletnice kliče: "Na mnoga leta!" Še dvajset zdravih let v naši sredi. Ko bo vzšlo zlato solnce mašništva, bomo pa dvakrat bolj zaklicali: Bog živi slovensko korenino Rev. A. Murna.

A. U.

—o—

STOLETNICA STEARINSKIH SVEČ

Ljudje so že v starih časih prizadevali iznajti umetno svetlobo. — Najbolj priprosto umetno svetlobo je dajal ogenj na ognjišču, toda tega ni bilo mogoče poljubno prenašati, pa tudi nevaren je bil ne samo svetel, ampak tudi gorečo. Zato so ljudje že zgodaj začeli iskati druge snovi za razsvetljevanje.

Prve sveče, če jih smemo tako imenovati, so se pojavile v starem Rimu v dobi preganjanja kristjanov, ki so se skrivali v katakombah. To so bile lanene vrvi, ki so bile namočena v smolo ali pa vosek.

V severni Evropi pa so svetili do devetega stoletja s trskami. Prve sveče so prižigali na Nemškem in na Francoskem dokaj pozno, šele v drugi polovici srednjega veka. Prve sveče so bile lojene, voščene sveče so iznašli šele pozneje, bile pa so zelo drage, tako da so ž njimi svetili samo najbogatejši plemenitaši in pa v cerkvah. Za razsvetljavo so porabili v cerkvah ogromne množine sveč. S svečami so svetili do prve polovice 19. stoletja in vsi nočni dogodki za časa velike francoske revolucije in v Napoleonovi dobi so se odigravali ob razsvetljavi s svečami.

Šele leta 1825. se je posrečilo v Parizu kemikoma Simoninu in Manjo-u izdelovati sveče iz stearina. Stearin je mešanica loja in palmovega olja, odpadek je glicerin. Trije drugi francoski kemiki so začeli iz tega blaga izdelovati sveče in so si dali svojo iznajdbo tudi patentirati. Toda šele 5 let kasneje je nastopil mož ki je začel izdelovati brezhibne sveče iz stearina in to je bil fabrikant Milly in po njem še danes imenujejo ljudje stearinske sveče Milly sveče.

—o—

KURJENE ŠIPE

Orošene in zaledenele zaščitne šipe pri avtomobilih pomenijo za vozače težko in nevarno oviro. To oviro je odpravila sedaj neka Monakovčanka s preprostim izumom, kurilno pripravo, ki šipe segreva in suši. Nje učinek se da podkrepiti z ventilatorjem.

—o—

Samo cent in pol stane "Am. Slovenec" naročnike dnevno. In vendar koliko zanimivosti in koristnega berila najdete v njem za ta cent in pol

VABILO

Na znotraj so dozoreli razgovori za ustanovitev

BARAGOVE ZVEZE.

Treba je sedaj stopiti skupaj in jo res ustanoviti.

Vabimo na tozadevni sestanek, ki se bo vršil v ponedeljek, dne 29. decembra, ob DVEH popoldne v Chicagi v dvorani pod cerkvijo sv. Štefana.

Vabimo tu vse, ki se za stvar zanimate Posebnih vabil ne pošiljamo nikomur. Vsakdo je dobrodošel, zlasti čč. gg. duhovniki, zastopniki in zastopnice kat. organizacij, društev in publikacij.

Ako kdo izmed zunanjih gostov želi obedovati ali večerjati pri skupni mizi, naj blagovoli pravočasno javiti g. župniku pri sv. Štefanu, Rev. Anzelmu, O.F.M.

Zadnji dan tega leta bo prava stoletnica BARAGOVEGA prihoda v Ameriko. Zberimo se dva dni poprej njegovi častivci in častivke in se organizirajmo za delo po njegovih vzorih!

Tako bomo na pravi BARAGOV stoletni dan že imeli nekaj, kar bo dajalo poroštvo, da BARAGA tudi po minulih stoletnih slavnostih ne bo pozabljen.

Na svidenje!

ODBOR "PROSVETNE ZVEZE".

KAJ SE SLIŠI PO SVETU?

KOLIKO ČASA MORAMO SPATI

V mnogih deželah je spadalo med najkrutejša mučilna sredstva, da se žrtvi ni dovolilo zaspati. Spanje spada med neobhodne življenjske pogoje. Vedno so se pa našle izjeme, ljudje, ki sploh ne spe ali pa zelo malo. Tako živi v Budimpešti državni uradnik, ki je bil l. 1915. v vojni ranjen, pa poslej ni nikdar več niti za minuto zaspal. Neki angleški strokovni list poroča o peku, ki je spal samo po 6 do 10 ur na mesec. Ponoči je pridno delal, podnevi je pa hodil na lov. O velikih genijih je znano, da so potrebovali zelo malo spanja, tako da je nastal rek, da potrebuje človek tem manj spanja, čim bolj je nadarjen. Živahno delovanje možgan prežene trudnost in zaspanost. Normalen človek nujno potrebuje spanja in če ga iz kateregakoli vzroka nima dovolj, čuti neprijetne posledice na duši in telesu. Velikokrat se je že sprožilo vprašanje, koliko spanja potrebuje človek. Modrec Kant je dan razdelil na tri dele: osem ur delo, osem ur odmora in osem ur spanja. Neki star pregovor pa slove: osem ur spanja za moža, devet ur za žensko in deset ur za norca. Pravila pa imajo tudi tu le relativno veljavo, ker je velika razlika med ljudmi glede potrebe po spanju.

—o—

KASPIŠKO-SEVERNA VODNA POT

Sovjetski odbor iz domačih, ameriških in nemških strokovnjakov je odobril v prometnem komisarijatu izdelan načrt za zgradbo vodne poti, ki bi vezala Kaspiško jezero s Severnim morjem. Velikanski nasip s pomočjo zatvornic bo zvezal reki Kamo in Pečoro, ter se bo zgradila v območju glavnega basena velika elektrarna s 100,000 kilowati. Nova vodna pot bo zvezala pristanišča ob Južni Volgi in perzijski meji: Astrahan, Mahač-kalo in dr. z Arhangelskom in Murmanom ob severni morski obali. S tem bo zelo olajšan izvoz velikih množin lesa ter industrijski promet med Osrednjo Rusijo in pokrajinami ob reki Kami. Nova vodna pot bo gotova do leta 1934.

ŠTEVILKA 13

Londonska mestna uprava je napovedala odločen boj prazni veri. Izdala je odlok, po katerem so dobile številne hiše štev. 12A pravo številko 13, in je označbo 12A sploh prepovedala. Ta odredba je imela nepričakovano posledico, ki je razburila celo napredno misleče hišne posestnike. Vse hiše štev. 13 so nenadno izgubile levji del vrednosti. Poklicni mešetarji zatrjujejo, da jih ne morejo prodati; niti po smešno nizki ceni. Ista usoda je doletela hiše štev 26, 39, 113, 213 itd. Nesrečna 13 je povsod na poti! Magistrat je prejel neštevilno prošenj, v katerih ga rotijo hišni lastniki, naj jim dovoli označbe 12-A, 26-A, 39-A, i. sl. Do zdaj so mestni očetje neusmiljeno odbili vse te zahteve. A ni izključeno, da bodo morali po Novem letu spremeniti svoje stališče.

—o—

ZDRAVNIŠKA

Neki mož je nenadoma obolel. Poklicali so k njemu domačega zdravnika, da bi pa bolj držalo, še nekega drugega zdravnika.

Oba gospoda sta slučajno istočasno prišla k bolniku. Stopila sta vsak na eno stran postelje in vsak je segel z desnico pod odejo, v levici pa držal uro.

"To je tifus," pravi prvi zdravnik čez nekaj časa.

"Meni se pa zdi, da je to škrlatinka", pravi drugi.

Nekaj časa sta se prerekala, potem pa sta sklenila, da bolnika preiščeta.

Ko pa sta odgrnila odejo, sta opazila, da sta držala za roko — drug drugega!

—o—

DRAGE KUHINJE

Zadnji ruski car je izdal za svojo kuhinjo na leto približno 2,400.000 mark ali skoraj 34 milijonov dinarjev (1 marka — 14 Din). Ta visoka številka nam postane že bolj razumljiva, če pomislimo, da je prejemal vrhovni kuhar 160.000 mark plače na leto, njegovi kuharji pa po 10 do 30 tisoč mark. Tudi kuhinjska oprava je bila jako dragocena; vse posode so bile srebrne, posodice za razne začimbe in dišave pa so bile zlate. Tudi ognjišča so bila okovana s srebrom. Dalje je bil v kuhinji tudi raženj iz čistega zlata, ki so ga rabili že za časa velike cesarice Katarine II. Okoli 40 penev so cenili vsako na 500 mark. Kuhinjske stene so bile obložene s črnim marmorjem. — Danes ima najdražjo kuhinjo na svetu perzijski šah (vladar); to kuhinjo cenijo 30 milj. mark.

—o—

NEDOLŽNA ŽRTEV VOJNE Z ZLOČINCI

Chicago, Ill. — Arhitekt R. S. Wallace iz Evanstona je v svojo nesrečo zašel z avtomobilom med dva ognja. Pred njim je bil avto, v katerem so bežali roparji, za njim pa so bili policisti, ki so roparje zasledovali. Zgodilo se je to na Western in Ardmore Ave. Na več blokov dolgi dirki so policisti in roparji izmenjali več strelov, dokler ni po Western Ave. pripeljal proti jugu Wallace ravno med nje. Zadet je bil od roparjev v glavo in kmalu nato izdihnil, roparji so pa med tem policiji ušli.

—o—

SRCE JI JE POČILO

Da komu srce poči, se ne dogaja samo v pesmih, temveč se zgodi včasi tudi v resnici, kakor je povedal te dni prof. dr. Klemperer na zadnji seji berlinske medicinske družbe. Tako je hotela pred nedavnim stara berlinska gospa obiskati svojega težko bolnega moža. V bolnišnici so ji povedali, da je že mrtev. Prebledela je, se zgrudila na tla in je bila mrtva. Obdukcija je pokazala, da ji je bilo srce dobesedno počilo in je umrla od notranje izkrvavitve.

From Youth to Age

There are three trying periods in a woman's life: when the girl matures to womanhood, when a woman gives birth to her first child, when a woman reaches middle age. At these times Lydia E. Pinkham's Vegetable Compound helps to restore normal health and vigor.

LYDIA E. PINKHAM'S VEGETABLE COMPOUND

Lydia E. Pinkham Med. Co., Lynn, Mass.

"If you will fill in the coupon and mail to the Lydia Pinkham Medicine Co., they will be glad to send you a copy of Lydia E. Pinkham's Private Text Book, free of charge.

Name.....

Street.....

Town.....

ČAKAJ, DA TI ENO POVEM!

Piše: **Ugani ga.**

Vlaga, prepih, mraz komaj škodujejo tistemu, ki je znal svoje telo napraviti odporno in močno. Kdor hoče ostati zdrav, mora pred vsem svoje telo držati v redu. Naše telo zahteva pozornosti!

* * *

Slavni kirurg, profesor na berlinski univerzi, Dr. A. Bier, je nekoč rekel: gradite športne prostore — in bolnišnice se bodo praznile.

* * *

Splošna izjava zdravnikov je, da s pametnim postenjem (postom) se ozdravi 77% vseh želodčnih bolezni.

* * *

Kdor kupuje, česar ne potrebuje, kmalu prodaja, kar potrebuje.

* * *

Pred prodirajočim komunizmom bo narode rešil nepremagljivi zid krščanskih načel.

* * *

Alvarez je zapisal: Poedince bo sodil Bog v večnosti; a med narodi izreka svojo sodbo že tu na zemlji.

* * *

Denar zapelje svet. Vsa čast, slava, imenitne službe, častni naslovi, odlikovanja, vse se danes dobi za denar.

* * *

Denar goljufa svet. Zlata in srebrna barva se zdi svetu lepša kakor bela barva, znamenje nedolžnosti.

* * *

Svetovna vojska je pokazala ženski od Stvarnika in od narave ji določen delokrog. — Doma v družini in ne v javnem življenju bodi žena. Mož nosi najstrašnejša bremena v obrambo skupnosti in tudi v obrambo žena. Žena pa naj podpira moža z molitvijo pri njegovem trudapolnem delu in skrbi za dom in družino.

* * *

Dekleta morajo vedeti, da srce je prvo, ne obraz. Lepo lice hitro zgine, lepa duša pa ne mine. Koliko časa traja cvet dekliških let? Bolj važno je to, kakšnega značaja je ženska. Značaj ostane do visoke starosti, obraz je od danes do jutri.

* * *

Lepota je kakor denar. Denar je dober, če ga ima pameten človek, da ga zna prav obrniti; kdor ga ne rabi prav, mu je škodljiv. Tako je s čednim obrazom.

* * *

Življenjski materializem je naziranje, da je človeško življenje samo zaradi življenja, da je zadnji in edini smoter življenja uživanje.

* * *

Našo dobo imenujemo moderno paganstvo in socialno vprašanje, vprašanje tistih tisočev, ki vozijo skozi življenje brez jader in vesel, priča, da je nekaj resnice na tem. Kdo naj danes rešuje? — Krščanstvo je rodilo može, ki so klicali in še kličejo, da je rešitev socialnega vprašanja le v moči krščanske, verske misli.

* * *

Kjer je naskok, ondi mora biti odpor. Časopis in knjiga podpihujeta strast, s knjigo in s časopisom je treba braniti nasprotno čednost.

* * *

Srečen je človek ne kadar se koplje v zlatu, ampak kadar je z malim zadovoljen. — Čim več ima človek potreb in želja, tem bolj je nesrečen, ker mu jih je težko izpolniti.

* * *

Urejeno družinsko življenje je temelj narodove moči.

—o—

PRVA ŽELJA NOVE MILIJONARKE

V severno italijanskem mestecu sta čistilec kanalov in njegova žena prejela iz Amerike vest, da sta po nekem stricu podedovala nekoliko milijonov dolarjev. Njiju preprosta hišica je postala središče mesta in okolice in najodličnejši meščani so smatrali za svojo dolžnost posečati dan za dnem novo pečena dolarska milijonarja. Zakonca sta dobro opazila razliko med prejšnjimi in sedanjimi časi ter sta se zlasti pritoževala, da se pred mesecem ob povodnji nihče ni brigal zanja, danes pa se ljudje kar pulijo za naklonjenost milijonarjev. Novinarjem je gospa izjavila, da bo takoj odpotovala v Ameriko, bržko prejme denar. "Tam so namreč izvrstni zobozdravniki", je dejala, "in mi bodo napravili lepo novo zobovje."

ZA VARNOST IN PRIPRAVNOST JE BANKA ZA VAŠO SOSEŠČINO IN V NJEJ

Metropolitan State Bank

"ROLL OF HONOR" BANKA

"Kaj 'Roll of Honor' banka pomeni za me kot vložnika pri Metropolitan State Bank?" Kolikokrat se stavi to vprašanje.

Pomeni mnogo. V resnici, pri izbiranju banke se mora polagati največjo važnost na varnost in ta zavod daje svojim vlagateljem dvojno protekcijo, in sicer s tem, da iz lastne volje vodi svoj rezervni sklad (previšek in nerazdeljeni dobiček) tako visoko, da je 50% večji, kakor njen kapital. Ta rezervni sklad je nad petkrat večji od legalne zahteve, ki jo določa illinoiški državni bančni department. To je vaše izredno sredstvo varnosti.

Ena banka izmed peterih je lahko usposobljena kot "Roll of Honor" institucija.

Ta "Roll of Honor" banka se poleg tega, da vam daje več protekcije, kakor je zahteva zakon, tudi trudi v vsakem oziru, da vam da posebne vrste vljudno in prijazno postrežbo.

Metropolitan State Bank

Pod nadzorstvom države in chicaške Clearing House

2201 WEST 22nd STREET, CORNER LEAVITT ST.

Kapital $200,000
Previšek in nerazdeljen dobiček.....$300,000

POD VAŠKO LIPO

(Spomini in dogodki Father Miklavčiča)

V CLEVELANDU

(Dalje)

Eno jako neznatno izbico ima, kjer je postelja in omara za dragocene paramente. Na drugi strani cerkve je takozvana stara šola, ki še rabi za tri šolske sobe, od zgorej v dvorani imajo pa razna društva svoje zastave in bandera in vsakomesečne seje. Naj vam še nekoliko povem o šoli. V Clevelandu je malo tako lepih farnih šol kot je šola sv. Vida. Pri sv. Neži na Euclid bi se dala šola primerjati s Št. viško. Od zunaj impozantna stavba z velikimi krasnimi okni, znotraj je vse prostorno: veže, mostovži, šolske sobe, shrambe za obleko itd. Šolskih sob je devetnajst in v vsaki sobi je povprečno 60 otrok, ki niso prav nič na tesnem in v to šolo prihaja vsaki dan 1200 otrok. Ker pa že ne zadostuje šola, so potem spodaj trije pomožni razredi. Vse v šoli je moderno v tem pogledu prekaša edino le sheboyganska šola sv. Cirila in Metoda in šola v Waukegan clevelandsko šolo.

Šola potrebuje 22 učnih moči, ker ni zadosti sester Notre Dame, imajo dobre katoliške učiteljice, nekatere so izprašane, druge so pomožne. Sedaj pa pomislite v redu imeti to velikansko učilnico z vsem aparatom, to stane novce. Kakor sem jaz proračunal stane šola mesečno nad 1000 dolarjev.

Čez cesto nasproti šole je lepa hiša za sestre, katerih je 16. Imajo tudi hišno kapelico, kjer se hrani presv. Rešnje Telo, pa samo v počeščenje in za redovne molitve, k sv. obhajilu pridejo sestre vsaki dan v cerkev ob 6. zjutraj. Še eno kapelo moram omeniti: kapelo žalostne Matere Božje. Ta kapela je prav spodaj v šoli. Je jako prostorna in ima lep altar na čast žalostni Materi Božji. V tej kapeli sem jaz mnogokrat bral sv. mašo in zbiral šolarje h krščanskemu nauku. Sedaj sem vam opisal vse, kar je v zvezi z faro sv. Vida.

Pričnem pa z mojo službo. Nekako v začetku aprila l. 1921. je umrla mati g. župnika Omana v Newburgu. Ker ima družina Oman skupno grobišče pri sv. Štefanu v Minnesoti, je g. Oman prosil v škofiji za enomesečen dopust zato, da prepelje mrtvo mater v Minnesoto. Prosil pa je administratorja g. Scullena, da bi mene poslal v Newburg kot namestnika za ta čas. Nekaj dni nato sem dobil pismo iz škofije, da naj grem v Newburg. Pospravil sem hitro moje imetje pri Mihelčiču in g. Oman je prišel po me z avtomobilom in odpeljal sem se na prvo službeno mesto v Ameriki. Ko sem šel doma v starem kraju na prvo službo v Mavčiče, me je precej skrbelo in tako težko sem se ločil od ljubega domačega kraja — od Škofje Loke. Tudi, ko sem šel v Newburg me je nekoliko skrbelo, kako bo popolnoma v tujem kraju, med rojaki sicer a vendar tujimi meni. V hipu se mi je zazdelo, kako je bilo lepo pri sv. Vidu in nekaj dni mi je bilo resnično dolgčas. Na dan pogreba se je zbralo mnogo duhovnikov v Newburgu, med temi več Slovencev. Gospoda Vrhunca iz Pittsburgha sem edinega poznal, drugi so mi bili popolnoma neznani. Vendar bili so prijazni z menoj, ko so zvedeli, da sem prišel ravnokar iz starega kraja.

Po obrednih svečanostih se je odpeljal g. Oman domov v Minnesoto in jaz sem postal upravitelj župnije za toliko časa, da se vrne. V župnišču sem se kmalu udomačil, ker Omanove strežnice so bile prijazne z menoj. Kuharica je prišla malo poprej v Ameriko kot jaz, poleg te je bila še ena dekle, katero so Omanovi vzeli za svojo. Potem so prišli večkrat mežnarjevi in zato sem se kmalu privadil. Ljudje so polagoma postali zaupni in so začeli govoriti z menoj in po opazovanju enega meseca, sem spoznal, da je fara sv. Lovrenca dobro urejena na zunaj in na znotraj in farani, da so jako dobri .Spoznal sem kmalu nekaj družin in teh družin se še vedno držim. Tomaža Mrvarja in njegovo družino sem spoznal najprvo. Tomaž je slovenski krojač in jaz sem kmalu po prihodu v Newburg prinesel nekaj obleke, da mi jo popravi. Tomaž in njegovi domači so bili zelo prijazni in zato sem ž njimi bil tudi jaz prijazen in sem jih pozneje obiskoval skoro vsaki dan.

Drugi gospodje navadno po kosilu pušijo cigare v razvedrilo, a moje razvedrilo po kosilu ali po večerji je bil obisk Mrvarjeve družine. Potem sem kmalu spoznal Frank Kužnikovo družino in Dominika Blatnika. K tem trem še sedaj zahajam, kadar sem v Clevelandu.

V cerkvi je bilo precej posla, zlasti Newburžani hodijo kaj radi k spovedi in pogosto prejemajo sv. obhajilo. Med tednom sem skoro vsaki dan spovedoval.

Na vsak način vam moram opisati kraj, kjer stoji slovenska cerkev sv. Lovrenca. Naselbina sv. Lovrenca je na južno-vzhodni strani mesta in je jako velika. ,Poprejšnje čase je zadostoval le en duhovnik, a sedaj sta dva in imata oba dosti dela. Do Fathra Omana jaz vem za dva gospoda, ki sta bila na čelu fare g. Kerže in g. Jožef Lavrič. Če jih je bilo kaj več, ne vem, pa mi tudi ni treba vedeti, ker ta moj spis ni zgodovinski, ampak pripovedovalen in poročam samo to kar sem sam skusil in čul od drugih. Keržeta nisem poznal, a farani so mi povedali, da je on pričel z garo in sezidal cerkev. G. Lavriča sem pa dobro poznal. Ko sem bil v semenišču je bil g. Lavrič že duhovnik in je bil od našega razreda duktor (voditelj) kadar smo šli na izprehod. Bil je jako dober z nami in nam je na naših izprehodih marsikako uslugo izkazal. Sicer ne vem, kje je pozneje služboval kot duhovnik, a ko sem jaz prišel k sv. Trem Kraljem leta 1905, je bil g. Lavrič za kaplana v Žireh. Tako sva bila večkrat skupaj. Gospoda sem imel rad, ker je bil jako prijazen in šaljiv. Nekako leta 1907. je bila poleti birma v Stari Oselici. K tej slovesnosti je prišel tudi g. Lavrič. Po kosilu je zaprosil za avdijenco pri škofu.

Dolgo časa sta se g. Lavrič in škof menila. Čez par dni nato je g. Lavrič odšel iz Žirov in nihče ni znal kam je šel. Po preteku enega meseca sem dobil iz Amerike pismo. Čudno se mi je to zdelo in nisem mogel domisliti, kedo v Ameriki se je na me spomnil. Preberem pismo, spodaj je bil podpisan: Rev. Jos. Lavrič. Gospod je deloval v Ameriki med Slovenci najprvo v Indianapolis, kjer je tudi sezidal lepo cerkev sv. Trojice. Slovenska naselbina je bila takrat še majhna, a danes je tako obširna, da jo oskrbujejo trije duhovniki reda sv. Frančiška. Zadnja postojanka g. Lavriča je bila v Newburgu, kjer je sezidal lepo prostorno in moderno župnišče. Deloval je tako dobro v tej fari, da ga imajo ljudje še danes v blagem spominu. Za časa mojega bivanja v Newburgu sem peljal na praznik okrašenja grobov koncem majnika večje krdelo šolarjev na pokopališče in smo na grobu g. Lavriča molili več molitev za pokoj blagega gospoda.

Ko je prišel za g. Lavričem Father Oman se je pričelo jako živahno gibati naselbina na vse strani. Ako danes prideš v Newburg, vidiš, koliko prostora ima naselbina pri cerkvi. Poprejšnja cerkev se je predelala v šolske sobe,ker je na novo zidana šola že premajhna. Šola je jako udobno urejena. Hodniki so široki in svetli, sobe velike, svetle in zračne in otroci zelo ljubijo domačo katoliško šolo in danes je otrok v tej šoli 900.

Vsporedno z prejšnjo cerkvijo in šolo je krasno župnišče, ki bi lahko služilo za tri gospode. Saj sčasoma bodo morali biti pri fari trije duhovniki ali pa bodo morali na južni strani Bedforda ustanoviti še eno župnijo. Čehi so že ustanovili faro na tem kraju za svoje rojake in naši Slovenci zaenkrat hodijo v to cerkev, ki je ob nedeljah pri vseh sv. mašah natlačena. Dosedaj so imeli Čehi na Broadway zidano mogočno cerkev, a ker so se Čehi jeli naseljevati okrog Bedforda, so šli duhovniki za njimi in ustanovili novo faro. Torej v tem okraju bo prej ali slej morala biti, če ne nova fara, pa vsaj podružnica farne cerkve sv. Lovrenca. Med sesterno hišo in navedenimi poslopji je jako obširen prostor, kjer se mladina igra. Na tem velikem prostoru nameravajo zidati novo veličastno cerkev.

Do sedaj je sezidana spodnja cerkev, ki, dasiravno v zemlji je lepa in dostojna hiša Božja. Ima tri lepe kamnite altarje v modernem slogu in nebroj kipov, ki so tudi precej moderni v obliki in barvi. Jaz omenim samo kip sv. Terezije — Male Cvetke. Tega kipa niso takoj postavili. A Božja volja je bila,da bodi tudi ta ljubka Svetnica češčena pri sv. Lovrencu. Kako je prišla sv. Terezika v cerkev? Mama Mrvarjeva je l. 1926. hudo zbolela, bali so se, da zna umreti. Mnogo so molili za to ženo, tudi meni so jo pismeno priporočili v molitev. Zdravje se ji je pričelo vračati in ozdravela je na priprošnjo sv. Male Cvetke.

V zahvalo za to dobroto, je Mrvarjeva družina kupila kip sv. Terezije, ki dela kras cerkvi. V cerkvi je prav vse novo, niti ena reč ni iz stare cerkve, še celo orglje so nove in tega so najbolj veseli pevci in pevovodja in sedaj še bolj navdušeno pojo kot so poprej. Ne daleč od župnijča je slov. narodni dom. Dom je jako pripraven za vse, kar fara potrebuje. Tu so ljudski shodi, farne seje, seje posameznih drustev, banketi, veselice s plesom, vsakovrstne slavnostne pojedine, sprejemi novih in zasloves starih kaplanov, otroške igre, učilnica za mlade godce in nazadnje služi za prireditev starih in novih iger. Newburžani pa tudi ljubijo ta dom in zelo skrbe, da je vse lepo v redu. Sedaj sem vam vse povedal, kar spada k uvodu moje nove, prve službe v Ameriki. Ko smo se v vlaku in na ladiji vozili, so mi nekateri, ki so že bili v Ameriki priporočili tri reči: kratke pridige, prijazno obnašanje do ljudi in zmernost v prošnjah za denar. Kar zadene kratke pridige, tega sem se držal. To lahko spričujejo farani v Newburgu in pri sv. Vidu. V Newburgu sem za časa odsotnosti g. Omana pridigal slovensko pri vseh treh mašah ob nedeljah. Navadno sem imel jaz prvo in zadnjo mašo, šolarsko mašo je imel en jezuitski pater iz zavoda sv. Stanislava v predmestju Brooklyn.

(Konec prih.)

—o—

Gluh pevec: —Izobražen glasbenik se je na neki slavnostni prireditvi silno dogočasil. Posebno ga je dražil neki pevec, ki je silno slabo pel. Glasbenik se ni mogel premagati ter je rekel svojemu sosedu: To je vendar od sile, kako ta človek napačno poje. — Oh, to je uboga para,ki ne sliši kaj poje, ker je gluh.

— Ali bi mu potem ne mogli reči, da je pesem že pri kraju?

* * *

Prepozno: — Joj, mamica, čebela me je pičila!

Čakaj trenotek, takoj prinesem amoniak. da namažemo.

Ne, ne je že prepozno!

Zakaj pa?

Čebela je že odletela.

* * *

Phones: 2575 in 2743

ANTON NEMANICH & SON

PRVI SLOVENSKI POGREBNI ZAVOD V JOLIETU IN AMERIKI.

USTANOVLJEN L. 1895.

Na razpolago noč in dan. — Najboljši avtomobili za pogrebe, krste in ženitovanja. — Cene zmerne.

1002 N. Chicago Street, Joliet, Illinois

Prihranite nekaj svojega zaslužka

vsak plačilni dan in uložite ga v našo varno in zanesljivo banko. Začudeni bodete kako hitro vaši prihranki rastejo in vrhu tega vam plačamo mi po 3% obresti dvakrat v letu ter iste prištejemo h glavnici. Ulagate lahko v našo banko prav tako zanesljivo kjerkoli živite širom držav, kakor če bi vi živeli v našem mestu. Pišite nam za pojasnilo in dobite odgovor v svojem jeziku.

Ako držite denar doma, izpostavljen je raznim nevarnostim, kot tatovom in ognju in dostikrat ga še potrošite brez potrebe. Če ga imate pa na naši močni in zanesljivi banki, pa je denar vedno na varnem mestu; vendar se ga lahko dvigne ali deloma ali celoma kot ga kdo potrebuje.

Naša banka ima nad $740,000 kapitala in rezervnega sklada, kar je znak varnosti za vaš denar.

JOLIET NATIONAL BANK

CHICAGO & CLINTON STS., JOLIET, ILLINOIS.

WM. REDMOND, predsednik. CHAS. G. PIERCE, kasir.

JOSEPH DUNDA, pomožni kasir.

Jacob Gerend Furniture Co.

704-706 West 8th Street, Sheboygan, Wis.

Priporočamo naš pogrebni zavod. Dobite nas podnevi in ponoči. Imamo tudi vsakovrstno pohištvo po zmernih cenah.

Telefon: 377-J — 4080-W.

Zavod kvalitete in postrežbe od leta 1912.

QUALITY FURNITURE

J. J. Telser

LOWEST PRICES

Zaloga vse vrste pohištva in Radijev

za gotovino ali na lahke obroke

2105-11 WEST 22nd STREET Telefon Canal 6138 CHICAGO, ILL.

GOVORIMO TUJEZEMSKE JEZIKE.

Naša trgovina je najstarejša te vrste v naselbini. S pošteno postrežbo in obratom se je naša trgovina razvila, kakor se je. Zadovoljiti v vsakem oziru naše odjemlace, je bil vedno naš glavni cilj, kakor bo tudi v bodoče. Kdorkoli je začel kupovati pri nas — kupuje stalno pri nas, to radi postrežbe, dobrega blaga in radi zmernih cen. — Vabimo i Vas!

PEČI

takozvane "BUNGALOW PORCELIRANE PEČI", ki imaoj poseben prostor na koncu za kurjavo s premogom, na drugi strani pa s plinom. Prav moderna in praktična peč. Oglejte si jo v naši trgovini. Te peči prodajamo sedaj za izredno nizke cene. Poslužite se te prilike. Sedaj posebna cena:

$54.50

SEDAJ

je čas, da mislite na zimo, ki bo kmalu tukaj. Preskrbite si peč, da bo grela vaše stanovanje. — Pri nas najdete veliko zalogo vseh vrst peči, razne barve in cen. — Dovolj, da položite na peč ki jo želite malo "aro" in peč Vam pošljemo, ko je .bote rabili. Prodajamo jih po kakovosti od

$9.95

NAPREJ.

VELIKA IZBIRA

kuhinjskega pohištva — miz in stolov. Posebno kuhinjskih miznih sestavo, kakor ga vidite na sliki. Trdno delani po najboljši topoklicni zanesljivi firmi, ki svoje izdelke garantira. Te vrste kuninjske sestave dobite pri nas, pet komadov od

$17.95

NAPREJ.

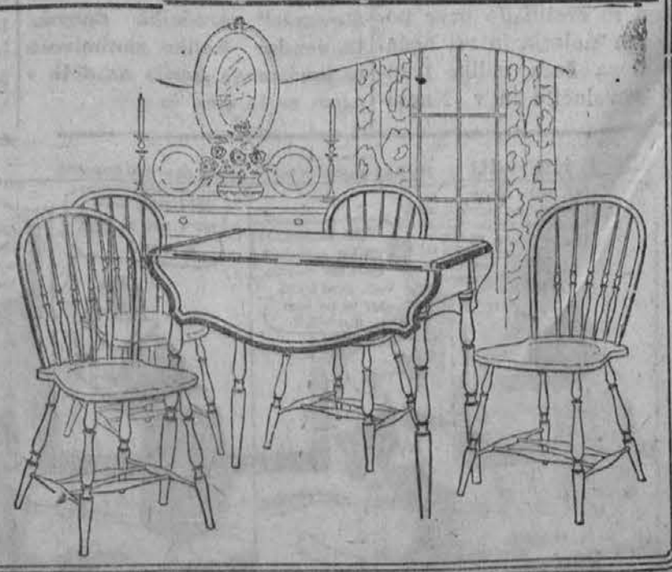

"Najboljše delo za manj denarja"

Nobenega izgovora za slabe zobe.

Časi o bolečinah pri zdravljenju in popravljanju zob so minuli, pa tudi stroški za dentistovo delo so tako malenkostni, da bi ne smeli delati zapreke. Tudi ako imate le en zob, ali več, ki so pokaženi, ne odlašajte, da bodo še slabši. Pridite takoj jutri in zavarujte si svoje splošno zdravje z zdravimi zobmi.

C. V. McKinley, D. D. S.

naslednik Burrows zobozdravnika

D' Arcy poslopje, 2. nadstropje -:- štev. sobe 204

Phone: 4854

CHICAGO IN VAN BUREN STREETS

JOLIET, ILL.

Preiskava in ocena

BREZPLAČNO

ženska postrežnica

Odprto: od 9. zjutraj do 8 zvečer.

od 10. zjutraj do 12. opoludne. V nedelje

5 DNI NA OCEANU

PREKO CHERBOURGA
6 DNI PREKO BREMENA
Na dveh najhitrejših parnikih

BREMEN IN EUROPA

SAMO 7 DNI DO JUGOSLAVIJE

Ali potujte na znanem ekspresnem parniku

COLUMBUS

Tudi redna tedenska odplutja z dobroznanimi Lloydovimi kabinskimi parniki.

Za pojasnila vprašajte kateregakoli lokalnega agenta ali—

North German Lloyd

130 W. Randolph St.,Chicago

Družba sv. Družine

(THE HOLY FAMILY SOCIETY)

VSTANOVLJENA 29. NOVEMBRA 1914.

Zedinjenih Državah Severne Amerike **Sedež: Joliet, Ill.**

Naše geslo: "Vse za vero, dom in narod; vsi za enega, eden za vse."

GLAVNI ODBOR:

Predsednik: George Stonich, 815 N. Chicago St., Joliet, Ill.
I. podpredsednik: Filip Živec, 507 Lime St., Joliet, Ill.
II. podpredsednik: Mary Kremesec, 2323 S. Winchester Ave., Chicago
Glavni tajnik: Frank J. Wedic, 501 Lime Street, Joliet, Ill.
Zapisnikar: Paul J. Laurich, 512 N. Broadway, Joliet, Ill.
Blagajnik: John Petrič, 1202 N. Broadway, Joliet, Ill.
Duhovni vodja: Rev. Joseph Skur, 123 — 57th St., Pittsburgh, Pa.
Vrhovni zdravnik: Dr. Martin J. Ivec, 900 N. Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNI ODBOR:

Andrew Glavach, 2210 So. Damen ave., Chicago, Ill.
Jacob Štrukel, Edwards ave., R. No. 1, LaSalle, Ill.
John Gerčar, 1022 McAllister Ave., No. Chicago, Ill.

POROTNI ODBOR:

Anton Štrukel, 1240 — 3rd St., La Salle, Ill.
Joseph Pavlakovich, 39 Winchell St., Sharpburg, Pa.
Joseph Wolf, 508 Lime St., Joliet, Ill.

URADNO GLASILO:

"Amerikanski Slovenec", 1849 W. 22nd St., Chicago, Ill.

Do dne 1. jan. 1929 je. D. S. D. izplačala svojim članom in članicam ter njihovim dedičem raznih podpor, poškodnin in posmrtnin v znesku $67,634.00.

Zavaruje se lahko za $250.00, $500.00 ali $1000.00. Od 16. do 40. leta se lahko zavaruje za $1000.00. Od 40. do 45. leta $500.00. Od 45. do 55. leta se zavaruje le za $250.00.

Mladinski oddelek, od rojstva pa do 16. leta.

ROJAKI, PRISTOPAJTE K DRUŽBI SV. DRUŽINE!

IZ URADA PREDSEDNIKA NADZORNEGA ODBORA D. S. D.

Voščilo

Ker sem se nekako zakasnil s svojim dopisom, to zaradi druge zaposlenosti, sem tega griv in vendar se morem malo oglasiti.

Obenem tem potom voščim vsem glavnim uradnikom(ci), vsem uradnicam in vsem uradnikom vseh podrejenih društev ter vsem posameznim članom(cam) in njim dragim družinam prav srečno, zdravo in uspeha polno Novo leto 1931! Naj Vas ljubi Bog blagoslavlja s svojim božjim blagoslovom je boljše kot nas je v tem letu ko se poslavljamo od njega, kakor tudi v prihodnjem nastopnem letu 1931. Daj Bog, da bi bili vsi zdravi in veseli in da bi na pošten način preživeli sebe in svoje družine in da bi mnogo napredovali na društvenem polju. — Ljubi Bog in Sv. Družina blagoslovi nas

Potem se pa obračam na članstvo društva sv. Ivana Krstitela, štev. 13, DSD. Konec leta se približuje in zopet smo pri volitvah. Zato bi zelo rad dragi mi sobratje, da se vdeležite naše prihodnje seje polno številno. Moje želje so, da si vsaki izmed vas sobratov dobro premisli že na svojem domu, kaj da je Vam storiti za dobrobit svojega društva. Dragi mi sobratje! Moja želja je, da si izvolite može, ki se zanimajo za naše društvo in ki so že nekaj storili za naše društvo. Dragi mi sobratje dobro je vam znano, da se je ustanovil takozvani (Base ball) team, kateri bo velik napredek za naše društvo in DSD. Dolžan sem se lepo zahvaliti vsem listim, kateri so mi priskočili v pomoč ali že z denarjem ali s čem koli že. To je Dr. Joseph Ursich. Potem nam dobro poznani Mr. Chas .V. Barrett in Mr. John Pelka, in naš najbližji Metropolitan State Bank. Ti so mi priskočili v pomoč v moji največji težkoči našega začetka. Za to bi zelo rad, dragi mi sobratje, da se jih ne pozabi kadar jih mi lahko podpiramo v njih obrti ali kakorkoli že. Jaz se jim še enkrat prav prisrčno zahvalim za njihovo dobrosrčnost in potem tudi Mr. Schultz, ki mi je dal dar, ki ga rabim pri bašeball. Potem General Furniture se ravno tako lepo zahvalim.

Tem potom še enkrat vas opominjam dragi mi sobratje, nepozabite na našo prihodnjo sejo, katera se vrši dne 28. decembra 1930. Prite vsi z veselimi obrazi kot pravi sobratje.

S sobratskim pozdravom!

Andrew Glavach,
predsednik nadz. odbora DSD. in član dr. sv. Ivana Krstitela.

Dopisi lokalnih društev

IZ URADA DRUŠTVA SV. DRUŽINE ŠT. 1, DSD.

Joliet, Ill.

Tem potom še opomnim vse člane in članice, kateri ali katera želi povišati svojo bolniško podporo pri našem društvu, da to stori sedaj pred prvim januarjem 1931, dokler je prosto in ni treba biti zdravniško preiskan, ker po 1. januarju, kdor hoče povišati svojo bolniško podporo, se bo moral dati preiskati od zdravnika.

Kdor si torej želi povišati svojo bolniško podporo, naj to pove svojemu društv. tajniku.

Prosim tudi vse one, kateri so bolni za ta mesec december, da pošljejo svoje bolniške liste na sejo dne 28. dec., to je v nedeljo popoldne točno ob 1. uri v Slovenia dvorani.

Ker bo to letna seja, vabim vse člane, da se te seje udeležijo, ker je važna. — Oni pa, kateri ste zaostali na asesmentu prosim, da to poravnate na tej zadnji letni seji, drugače se bom ravnal po pravilih društva in DSD.

Voščim tudi vsem članom in članicam srečno in veselo novo leto 1931. Našemu glasilu Amerikanski Slovenec pa želim veliko novih naročnikov v prihodnjem letu. — S pozdravom.

Louis Martincich, tajnik.

—o—

IZ URADA DRUŠTVA SV. TEREZIJE ŠT. 16, DSD.

Chicago, Ill.

Vsem članicam našega društva se naznanja, da se udeležijo prihodnje seje dne 29. dec. ob pol 8. zvečer v cerkveni dvorani, vse brez izjeme, ker so zelo važne reči za rešiti in bo tudi volitev odbora za prihodnje leto.

Pridite vse. Po seji bomo imele domačo zabavo, pa samo za članice, da se bomo malo porazveselile in zabavale. Nobeni ne bo žal če pride na to sejo. — Nadalje prosim vse one, katere dolgujejo društvu, da svoj dolg poravnate, da mi bo mogoče knjige izračunati in jih oddati novemu odboru. Na dalje vas še prosim, da svoj asesment plačujete redno vsaki mesec, ker po novem letu bomo vse pod centralizacijo in bo treba ves denar kar se ga nabere oddati in odposlati na glavni urad DSD. Ker torej ne bo nič ostalo v naši blagajni,se ne bo moglo zakladati, kakor se je do sedaj. — Sestre, upoštevajte moj opomin, pa bo prihodnjemu odboru lahko delati, v prihodnjem letu, za društvo in DSD. Vesele božične praznike in srečno ter zadovoljno novo leto želim vsem članom in članicam DSD.

Mary Anzelc, tajnica.

—o—

IŠČE SE

Društvo sv. Lovrenca št. 14, D. S. D. East Pittsburgh, Pa., išče svojega člana **Petra Verderbar.** Njegov zadnji naslov je bil v **Butte, Mont.** Prosim, da se omenjeni član oglasi na spodaj označeni naslov takoj.

Tom Oblich, tajnik.
Box 1164, E. Pittsburgh, Pa.

IZ SLOV. NASELBIN

(Nadaljevanje z 2. strani.)

sama sebi koristila. — Ako vprašaš mladeniča, zakaj se ne pridruži pevskemu zboru ali dramatiki, bo navadno odgovoril, da ne mara sam, ako bi še kdo drugi, pa bi. Seveda je to le prazen izgovor. Ne boj se mladenič-fant. Ti imaš svojega prijatelja in ga lahko pridobiš. Tvoj prijatelj ima zopet drugega, ki ga tudi pridobi in tako bo šlo to dalje, da bi vas v kratkem bila cela armada. Kjer so pa fantje, tja rada priskačajo tudi dekleta. Tako boste potem skupno delovali in boste lahko ponosni na svoje skupno delo. Kakor je že zgoraj omenjeno, starejše moči popuščajo in ne bo več dolgo, ko bo morala mladina v vseh stvareh poprijeti.

Konečno moram povedati, da bo imel naš slovenski dramatični klub dne 27. dec. svojo letno sejo. Vsi člani se opozarjate, da se te seje gotovo udeležite, ker moramo na tej seji napraviti program za prihodnje leto, zraven je pa tudi volitev odbora za prihodnje leto. Na seji meseca oktobra je bilo sklenjeno ,da S. D. K. priredi eno veselico pred postnim časom. Radi tega pridite prav gotovo vsi na sejo, da vse potrebno uredimo. Seja bo zvečer, kakor je že zgoraj omenjeno. Opomniti vas moram, da ni lepo, da člani cel večer prihajajo na sejo, kakor vasovavci. Bodite točni, ker s tem boste veliko koristili S.D.K.

A. K., član S.D.K.

—o—

KAKO JE BILO NA POTOVANJU

Willard, Wis.

Ker je že precej vode poteklo v morje, kar smo se ločili od znancev, sosedov in prijateljev ter sorodnikov, smo se namenili jaz in moj sin ter Mr. in Mrs. Jos Perko, da gremo enkrat na obisk. Res smo se podali na pot že 20. nov. takoj ob jutranji zori. Za odhodnico nas je kakor blagoslov dobre matere poškropil droban dež. Zabrneli so stroji in se pomikali vedno hitreje in hitreje naprej po gladki cesti. Mi smo pa molčali in vsak si je gotovo premišljeval, kaj vse nas še čaka na dolgi poti. — Takoj prvi dan pridemo brez vseh posebnih neprilik v Hampton, Iowa. Tam prenočimo in drugi dan se na vse zgodaj podamo zopet naprej ter brzimo po gladki cesti, ki se vije med lepimi polji, proti državi Nebraska in pridemo v Kearney, Neb. Tam smo zopet prenočili. Mrs. Perko je izjavila, da se ne čuti sposobno še za nadaljno vožnjo z avtomobilom, zato smo jo na North Plate izročili "Luka-Matiji", naj jo on privede na cilj njenega potovanja in sama s sinom nadaljevala pot proti Coloradski meji. Komaj prevoziva kakih 25 milj od mesta, se nam že kažejo posledice viharja, ki je divjal prejšnji dan. Vsi telefonski drogovi in žice je bilo razmetano po tleh in ležalo vse križem. Tu pa tam so se kazali že tudi sneženi zameti. Ko privoziva do Ogollala, je bilo že vse zasedeno od turistov, pa sva vendar še dobila kotiček v hotelu, da sva prenočila. Tam so nama povedali, da je naprej, na potu, kamor sva namenjena zapadlo od 2 do 5 čevljev snega, kjer že od prejšnjega dneva delata dva velika snežena pluga. Kljub tem neprijetnim novicam sva se podala drugo jutro na pot. Nabralo se nas je na poti, kakih 25 avtomobilov. Komaj smo prevozili kakih 15 milj, ko se nebo nenadoma potemni, veter začne pihati in kakor na povelje se vsi avtomobili vstavijo in obtičijo v snegu. Da je napravilo še večjo zmešnjavo, je prišlo tudi od nasprotne strani nekako toliko število vozil, ki so tudi obtičala v snegu. Ker se je že mračilo, smo pustili vozila v snegu in šli okolu tamošnjih farmarjev iskat prenočišča. Drugi dan je bil sicer lep zimski dan, mraz pa tako, da je vse zamrznilo sproti. Veliko težavo smo imeli, predno so nam tamošnje farmarice segrele toliko vode, da smo vse avtomobile spravili zopet v tir in so začeli motorji delovati. Malo pred poldnem pride sneženi plug, ki nam odpre pot, da smo mogli naprej. Še isti dan sva privozila čez Coloradsko mejo, kjer smo bolj udobno potovali. Videlo se je, da imajo tam boljše pluge, ker jih večkrat kaj podobnega obišče. Tukaj so se že začela sladkorna polja. Letos so ga kar s parno lopato nakladali na vagone. Neki hotelir se je izrazil, da Coloradska že dolgo let ni imela tolikega pridelka, kakor letos. Spet smo po 14. oziroma 20. letih občudovali kras in lepoto Coloradskih gora in se sešli z znanci in prijatelji sosedi in sorodniki. Veliko mojih znancev že počiva tam na pokopališču, katere sem tudi obiskal in jim želel, naj bi jim bila lahka tuja ameriška gruda. Hitro so nama potekali dnevi med znanci in sorodniki ter prijatelji. Povsod smo občudovali velik napredek. Sami lepo urejeni domovi. Posebno se mi je dopadlo, da imajo v vsaki hiši v kleteh one znane trebušaste prebivalce, kateri so morali marsikatero solzo potočiti predno sva se ločila. Kakor v Puebli, tako se tudi na farmah opaža vedno lepši uspeh in napredek. Povsod je najlepši red in zadovoljstvo, čeprav so slabe delavske razmere.

Prav lepo se vam vsem zahvalim za vse prijetne ure, ki sva jih med vami preživela. Rad bi še podaljšal moje bivanje med vami, pa morali smo se ločiti, ker osoda nas je ločila, da moramo živeti tako daleč eden od drugega. Upajmo pa, da se še vidimo, če nam Bog zdravje da. — Še enkrat prav lepa hvala vsem, s katerimi smo se sestali. Ne bom našteval imen, ker bi to vzelo cele pole papirja in upam, da bo ravno tako dobro. — Voščim vam vsem prav vesele božične praznike in srečno novo leto.

Joseph Godec.

—o—

IZPOLNJENE ŽELJE

(Nadaljevanje z 2. strani.)

šel skozi tako šolo. Prava muka za pevovodjo pa je naučiti ne več mladega in neveščega pevca prav peti. Le s trdno voljo in železno vztrajnostjo se da kaj doseči, drugače ni pričakovati uspehov.

Za vse, kar sem se naučil do sedaj, sem dolžan zahvalo sedanjemu mojemu pevovodju M. E. R., da je imel toliko potrpljenja z menoj. Od sedaj naprej bo lažje zame in za pevovodjo, ker led je že prebit. Dolgo sem gojil željo postati pevec; uresničila se mi je ta želja, kar mi je v veliko veselje.

Enako kot so pevci vojaki na božični dan pred 15 leti na Slovenskem, žal, da sedaj zasedenem ozemlju, zapeli božično pesem, še bolj veselo bom jaz zaeno s 40 pevci in pevkami letos zapel:

"Glej, zvezdice božje migljajo lepo . . ."

Frank Kovačič.

—o—

Postrežljiv. — Gospoda A. je pri obedu zasrbel nos. Brez pomisleka je segel po posodici olja, si kanil kapljico olja na roko in si drgnil srbeče mesto na nosu.

Takrat pa mu ponudi gospod B. še posodico s kisom.

— Čemu pa to?

— Mislil sem, da hočeš napraviti kisle kumare.

—o—

Najzanimivejše vesti so v Amer. Slovencu, čitajte ga!

ŠEST DNI PREKO OCEANA

najkrajša in najbolj ugodna pot za potovanje na ogromnih parnikih:

ILE DE FRANCE, 6. febr. (7. zv.); 27. febr. (4. pop.

PARIS, 16. jan. (6. zveč.); 20. febr. (6. zveč.)

Najkrajša pot po železnici, vsakdo je v posebni kabini z vsemi modernimi udobnostmi. — Pijača in slavna francoska kuhinja. Izredno nizke cene. — Vprašajte katerega-koli pooblaščenega agenta ali

French Line
213 N. Michigan Avenue,
Chicago, Ill.

Tel. v uradu Crawford 2893
Tel. na domu Rockwell 2816

DR. ANDREW FURLAN
SLOV. ZOBOZDRAVNIK
URAD:
OGDEN AVE. BANK BLDG.
soba št. 204
Vogal Crawford in Ogden Ave., Chicago, Ill.
3959
Uraduje: Od 9. do 12. dop., od 1 do 5. pop. in od 6 do 9 zvečer. Ob sredah od 9 do 12 dop.

MI

izterjavamo račune tvrdk, posameznikov in korporacij ter imamo pri tem pred očmi, da izvršimo opravilo v obojestransko korist.

Merchants & Miners Bank
CALUMET, MICH.
Podružnice:
HECLA ST. LAURIUM, SIXTH ST. RED JACKET
Premoženje čez $5,000,000.

POVRŠNE SUKNJE in OBLEKE

z enimi in dvojnimi hlačami
za može in fante.
IZREDNA VREDNOST
od $20 do $50

Vabimo vas, da pridete in si ogledate naše zaloge.

THE ATLAS CLOTHING CO.

Vogal 22nd St. in 56th Ave.
CICERO, ILL.
M. H. JELINEK, lastnik.

PALACZEV POGREBNIŠKI DOM

Naša postrežba je brezplačna, kar se tiče rabljenja naše mrtvašnice. — Smo na razpolago Chicagi, Ciceri, Berwyn in vsem predmestjem. — Prevažamo umrle osebe iz vseh delov mesta v našo mrtvašnico. — Cene nizke, postrežba točna. — Automobili na razpolago za vse slučaje.

FRANK E. PALACZ
Registrovani embalmer
Tel. Canal 1267. Res. Rockwell 4882
1916 W. 22nd St. near Lincoln,
CHICAGO, ILL.

DOLENJCI!

Vsi kolikor vas je v deželi strica Sama pozor!

KNJIGARNA "AMERIKANSKEGA SLOVENCA

je prejela te dni nekaj izvodov knjige, ki se imenuje

"DOLENJSKA"

katero je te dni izdal v Novem mestu zavod "Progress", katerega namen je pospeševati mednarodne trgovske zveze, zlasti pa turistiko v lepi vinorodni Dolenjski.

Ta knjiga opisuje vse zgodovinske kraje Dolenjske. Popisani so v njej vsi gradovi na Dolenjskem in njih zanimiva zgodovina. Tam najdete številne slike dolenjskih mest, trgov in vasi,ki morajo vsakega Dolenjca res zanimati. Zraven najdete naslikanega celo "najlepšega ptiča na svetu", to je **"Šant Jarnejski Petalen"**, in celo slika slavnega **"Višnjegorskega polža"** je v tej knjigi.

Poleg vsega navedenega je knjiga res zelo zanimiva, ko jo čitate greste v duhu skozi vaše rojstne kraje, katere marsikateri Dolenjec že leta in leta ni videl. V tej knjigi lahko pokažate svojim otrokom Vaše lepe rojstne kraje.

Kdor si želi nabaviti to knjigo jo naj takoj naroči.

STANE S POŠTNINO $1.50.

in se naroča pri

Knjigarna Amerikanski Slovenec
1849 WEST 22nd STREET, CHICAGO, ILL.

Knjige imamo le malo število, zato, kdor jo želi naj takoj naroči, dokler je knjiga v zalogi.

famous the world over
• Pinaud's Shampoo

Leaves your hair lustrous, healthy, and not too dry!
At your dealer's—or send 50c for full size bottle to Pinaud, Dept. M, 220 E.21 St.,New York. (We will send sample bottle free)

GOSPODINJE V JOLIETU

so prepričane, da dobijo pri meni najboljše, najčistejše in najcenejše

MESO IN GROCERIJO

V zalogi imam vedno vsake vrste sveže ali suho prekajeno meso ter vse predmete, ki spadajo v mesarsko in grocerijsko obrt.

JOHN N. PASDERTZ
COR. CENTER & HUTCHINS STS. JOLIET, ILL.
Chicago Telefon 2917.

SIR H. RIDER-HAGGARD:

Hči cesarja Montezume

ZGODOVINSKA POVEST

Iz angleščine prevel Jos. Poljanec

Zavoljo tega so lahko izbirali, dasi jih je pozneje, ob času poraza in stiske mnogo zabavljalo čez to, kako so ta dan izbirali, kakor je pač navada pri ljudeh.

"Otomi," je vzkliknil njihov govornik po kratkem posvetovanju, "volili smo. Kneginja, tvoje besede so nas premagale. Mi združimo svojo usodo z Azteki in se hočemo bojevati proti Tjulom za svobodo do poslednjega dihljeja."

"Sedaj šele spoznam, da ste v resnici moje ljudstvo, da sem jaz v resnici vaša vladarica," je odgovorila Otomi. "Tako bi v podobnem slučaju bili tudi govorili velikaši, ki jih ni več, moji predniki, vaši glavarji. Nikoli se ne kesajte te odločitve, bratje moji, možje otomijskega ljudstva!"

Tako se je prigodilo, da sva z Otomi, ko sva odhajala iz mesta smrek, nosila cesarju Kuitlahui obljubo, da stoji na njegovi strani dvajset tisoč vojnikov, ki so prisegli, da mu bodo v njegovi vojski zoper Špance služili do smrti.

ŠEST IN DVAJSETO POGLAVJE.

Kronanje Guatemoka.

Ker je bila naloga, ki sva jo imela pri otomijskem ljudstvu, dovršena, sva se vrnila proti mestu Tenoktitlan, kamor sva srečno dospela po odsotnosti enega meseca in enega dne. Le kratka je bila ta doba, vendar dovolj dolga, da je nova beda in tuga zadela to nadvse nesrečno mesto. Sedaj je še Vsemogočni poslal svojo šibo poleg usode, ki ga je bila že itak zadela. Pred kratkim je bilo mesto okusilo smrt od meča belih mož, sedaj je smrt prišla nadenj v drugi obliki. Španec je bil prinesel seboj grde bolezni iz Evrope in koze so razsajale po vsej deželi. Na tisoče jih je dan za dnevom pomrlo za to novo boleznijo, to nevedno ljudstvo je namreč zdravilo to kugo s tem, da so oblivali telesa obolelih z mrzlo vodo in tako pregnali mrzlico v notranje bistveno važne organe; tekom dveh dni je večina zbolelih umrla zavoljo tega. Žalostno jih je bilo gledati, ko so v bolezni blodili, tavali po cestah sem in tja in razširjali nalezljivo bolezen daleč naokoli. Umirali so po hišah, ležali na kupih po trgih čakajoč, da jih pokopljejo; bolezen ni prizanesla nobeni hiši, nobeni družini, celo duhovni so zboleli za njo pri oltarju, ko so žrtvovali otroke, da bi potolažili jezo bogov. Ampak najhujše moram šele povedati; bolezen je vrgla na posteljo tudi cesarja Kuitlahuo, ki je umiral, ko sva se z Otomi vrnila s pota.

Vzlic temu je naju želel videti in je poslal povelje, da naju pripeljejo k njegovi smrtni postelji. Zaman sem prosil ženo, naj ne gre tja; ona, ki ni poznala strahu, se mi je samo smejala in rekla: "Kaj, mož moj, jaz se naj izognem nevarnosti, v katero se moraš ti podati? Pojdiva obadva tjakaj in poročajva, kaj sva opravila. Ako se me bolezen loti in moram umreti, pač umrjem, ker je prišla moja ura."

Tako sva se podala oba v palačo, kjer so naju peljali v sobano, v kateri je ležal Kuitlahua, pokrit z rjuho, kakor da bi bil že mrtev, in v kateri je v zlatih kadilnicah gorelo kadilo okrog njega. Ko sva vstopila, je bil v nezavesti ,a se je kmalu zavedel; obvestili so ga, da sva midva prišla in da čakava.

"Dobrodošla, nečakinja," je rekel, govoreč z zamolklim glasom in skozi rjuho. "V zlem stanju me najdeš; moji dnevi so šteti; kuga Tjulov mori nje, ki jim je njihov meč prizanesel. Kmalu bo moral drug vladar zavzeti moj prestol, kakor sem jaz prestol tvojega očeta; in jaz se nič kaj ne žalostim, kajti na njem bo slonela slava in breme poslednjega boja Aztekov. Tvoje poročilo, nečakinja; hitro mi ga povej. Kaj pravijo otomijski rodovi, tvoji podložniki?"

"Gospod," je odgovorila Otomi ponižno in s sklonjeno glavo, "želim, da bi te ta kuga zapustila in da bi še dolgo vrsto let živel in vladal nad nami! Gospod! Moj soprog Tjule in jaz sva pridobila večji del otomijskega ljudstva nazaj pod naše zastave. Vojska dvajset tisoč gorjanskih vojnikov čaka na tvojo besedo in za temi jih sledi še več."

"Dobro sta izvršila svojo nalogo, Montezumova hči in ti, beli mož," je hropel umirajoči kralj. "Bogovi so bili modri, ko so na žrtveniku zavrnili vaju dva in jaz sem bil nespameten, Tjule, ko sem te hotel ubiti. Tebi in vsem naročam: vaše srce bodi stanovitno in ako boste morali umreti, umrite častno. Boj se bliža, vendar se ga jaz ne bom udeležil; kdo ve, kakšen bo njegov konec?"

Po teh besedah je nekoliko časa mirno ležal, nato pa je naenkrat vrgel rjuho raz sebe, kakor da bi ga nekaj navdahnilo, in je sedel pokonci; ni bilo prijetno gledati ga. kajti bolezen ga je strašno izpremenila.

"Gorje!" je jadikoval, "gorje! Ulice tenoktitlanske vidim rdeče od krvi ognja, vidim mrtve, ki leže na kupe in konji Tjulov teptajo po njih. Vidim duha svojega ljudstva; njegov glas vzdihuje, njegov vrat je obtežen z verigami. Šiba božja je prišla nad otroke zavoljo hudobnosti njihovih očetov. Izgubljeno si, anahuaško ljudstvo, ktaerega sem negoval kot orel neguje svoje mladiče. Pekel ti zija nasproti, zemlja se te brani zavoljo tvojih grehov; ostanek pa, ki ostane, bo suženj od roda do roda, dokler maščevanje ne bo dovršeno!"

Ko je Kuitlahua na ves glas izgovoril te besede, se je zgrudil nazaj na blazine; in preden mu je prestrašeni zdravnik, ki ga je zdravil, mogel vzdigniti glavo, je odšel tja, kjer ni nadlog tega sveta. Toda besede, katere je bil govoril, so se vtisnile globoko v srce vseh, ki so jih slišali, dasi jih niso pozneje povedali nikomur drugemu kot Guatemoku.

Tako je vpričo mene in moje žene Otomi umrl azteški cesar Kuitlahua potem, ko je vladal samo petnajst tednov. V drugič v kratkem času je anahuaško ljudstvo žalovalo za svojim vladarjem, glavarjem tisočerih svojih otrok, katere je ž njim pobrala kuga, da so odšli v palače solnca ali morebiti v temo za zvezdami.

Vendar žalovanje ni dolgo trajalo; časi so bili hudi in položaj države je zahteval, da bi čimprej venčali novega cesarja ,ki bi prevzel vodstvo vojske in vladal ljudstvo. Z ozirom na to se je takoj na dan po pogrebu rajnkega cesarja sešel zbor štirih volivcev in ž njimi knezov in velikašev vseh vrst ,vsega skupaj tristo veljakov; med njimi sem bil tudi jaz z ozirom na svoje dostojanstvo kot poveljnik in kot soprog kneginje Otomi.

(Dalje prih.)

Slovenske VIKTOR Plošče

GODBA

PETJE

SEDAJ JE ČAS!

"Godba, ki jo želite — je na Viktor ploščah."

23000—Hruškovo drevo, štajeriš,
Da si nabavite slovenske plošče za jesenski in zimski čas. Preberite spodnji eznam plošč in jih naročite iz naše knjigarne.
Stari pečlar, valček, igra na harmoniko Ahačič.....75c
23001—Ljubljanski valček — Poskočna polka, Hoyer Trio 75c
23002—Terezinka, pevski zbor,
Lepa Jožefa, valček, Hoyer Trio.....75c
23003—Društvo Kastrola, 1. in 2. del, petje Adrije.....75c
23004—Jolietske deklice, polka,
Lovec, mazurka, igra Dajčman-Perush.....75c
23006—Kmet in purgar,
O polnoči na sred vasi, Adrija in Dajčman brata....75c
23007—Empajris — Samo da bo likof, Hoyer Trio in zbor....75c
23008—Pod dvojnim Orlom,
Dunaj ostane Dunaj, citre in Trio.....75c
23009—Tone s hriba Trumplan,
Koroška koračnica, Dajčman brata 75c
23010—Dva gorenjska slavčka,
Spomin na Bled, ženski duet s sprem. klavirja.....75c
23011—Pozdrav od doma — Zbirka valčkov, slov. orkester 75c
23012—To je nemogoče, dvokoračen ples,
Tajna ljubezen, valček, orkestra.....75c
23013—Kar imam, to ti dam, polka,
Vesela dekleta, valček, Hoyer Trio 75c
23014—Po gorah je ivje,
Megla v jezeru, moški kvartet Jadran.....75c
23015—Flahauer Štajeriš,
Prav vesela polka, Olbtigov trio na citre.....75c
23016—Ob zimskih večerih, 1. in 2. del. Adrija in Hoyer....75c
23017—Po valovih, valček,
Ne pozabi me, polka, Hoyer Trio.....75c
23018—Krasna Mariška, šotiš,
V divni dolini, Landler orkester.....75c
23019—Škrjanček, valček,
Korajžni fantje, polka, Dajčman-Peruš.....75c
23020—Ples v skednju, 1. in 2. del, Adrija in Hoyer Trio....75c
23021—Novomeški purgarji, koračnica,
Trboveljska polka, Hoyer Trio 75c
23022—Na planincah solnce sije,
Bleda luna, moški kvartet Jadran.....75c
23023—Lepa Francka, polka,
Oj dekle kaj tajiš, valček, harmonika in banja.....75c
24024—Ljubezniv valček,
Bela Ljubljana, polka, Harmonika in banje.....75c
79484—Korajža velja — Vesela Gorenjka, dve polke.....75c
80183—Oj, ta zakonski stan—Nova stara pesem, kvartet....75c
80184—Radi kotla v kejho—Ravbar na gavge, kvartet....75c
80331—Zgubljena pesem—Jolietska Slovenka, polke, Dajč.75c
80332—Amerikanec na obisku—Amerikanec se poslavja....75c
8033—V Krčmi, 1. in 2. del s petjem.....75c
80334—France polka—Gozdni zvok, Trumplan, Dajčman..75c
80481—Dolg, dolg fant — Seničica, polke 75c
80482—Nocoj je lušna noč—Njega ni, petje z orkestrom 75c
80526—Ribniška — Naš maček, petje z orkestrom.....75c
80527—Na Dolenjskem — Kadar so godci dobre volje.....75c
81250—Mlatiči — Še ena, poje kvartet Adrije.....75c
81413—Zeleni Jurij — Študentovska, prizor s petjem.....75c
81414—Domače veselje — Vesela polja, harm. in kitara....75c
81454—Ob trgatvi, 1. in 2. del s petjem in godbo.....75c

VELIKE 12 PALČNE PLOŠČE

59086—Na Sveto noč, 1. in 2. del, poje Adrija.....$1.25
68923—Ženitovanje, 1. in 2. del, poje Adrija.....$1.25
68924—Romanje k Materi Božji, 1. in 2. del, poje Adrija $1.25
73000—Vandrovec—Cigani, smešen prizor petje in harm.$1.25
73001—Zlata poroka, 1. in 2. del, Adrija in Hoyer.....$1.25
73002—Botrinja — Kadar imajo vsi Jožefi god.....$1.25

MANJ KAKOR TRI PLOŠČE NE RAZPOŠILJAMO!

Naročilom je priložiti potrebni znesek. Pri naročilih manj kakor pet plošč, računamo od vsake plošče po 5c za poštnino. Ako naročite 5 ali več plošč, plačamo poštnino mi. Pošiljamo tudi po C.O.D. (poštnem povzetju), zakar pa računamo za stroške 20c od pošiljatve. Naročila blagovolite poslati naravnost na

KNJIGARNA AMER. SLOVENEC

1849 WEST 22nd STREET, CHICAGO, ILLINOIS

PISANO POLJE

J. M. Trunk

Praskal je.

(Konec)

The method by which the author of Genesis emphasized the creation of the world was one which modern psychology thoroughly approves, namely, to adapt oneself to the mind of the audience. Moses was not speaking to the English academy, nor was he interested in giving scientific details about creation; his concern was to speak of God as Creator in a manner his hearers could understand and grasp, and since they were accustomed to think of the universe not in term of light years, but in terms of heaven, waters and earth, Moses' discourse followed that division.

When, therefore, I go to the Book of Genesis, I must look for an eternal and abiding truth, couched in the language of the times and adapted to the mentality of the times. It is therefore to be expected that methods of presenting the truth may change, whereas the truth does not change, just as it is possible for John Smith to change his clothes without ceasing to be John Smith.

Just suppose that I was asked to tell a sixth-grade class something about the theory of relativity. I would be obliged to speak to them in a way they could understand. I might explain the relativity of time to them, by saying that time in New York is not the same as time in Chicago or San Francisco, for time is relative to our location, and though it would be 12 o'clock for people in New York, it would be only 11 o'clock for people in Chicago. To illustrate the relativity of space, I might tell the children that from an airplane an uncle looks like an ant.

Both these illustrations would be crude, suited to the little minds, and unsuited for them when they grew up to the scientific estate of Einstein; but, fundamentally, my explanation would be true. Hidden beneath the illustrations would be the permanent side of the Theory of Relativity; namely, space and time depend upon the observer.

Applying now the distinction made, I would answer the question of Mr. Einstein about the story of Genesis by saying: I do believe that God created the earth, the light, the sun, moon and stars, but I am not so sure that Genesis, in telling that unchanging truth, described in accurate and scientific language exactly how God created the world. The truth that God is Creator, thanks to scientific advancement, may be put in different language.

And as for the question: "Why was it necessary to make the sun, if light had already been supplied?" I would answer that, assuming this to be the order, God made the sun for something like the same reason Edison invented electric light globes — to give us more light. The first light before the sun was probably the luminosity of a nebular mass, or vapor, or gas. The question assumes there can be no other light than the light of the sun, which, of course, is false. But in any case, that is a scientific question which Moses left Einstein to answer.

Mr. Brisbane concludes: "Officially, Profesor Einstein will say nothing." Perhaps I can conclude, too, by saying that Professor Einstein has been doing nothing else since he left the one field where he is the world's greatest authority.

Brisbane je hotel malo podpreti Einsteinovo "kosmično religijo", in je v njegovem imenu — popraskal, ko ga nič ni srbelo. Kar je iskal, je dobil, a malo drugačno, kakor je vsaj pričakoval.

Zdi se, da tudi taka gospoda ni nič drugačna od naših slovenskih učenjakov, ki mislijo, da so oni nekaj našli, kar bi bilo n. pr. katoliškim krogom, celo katoliškim profesorjem na univerzah, popolnoma neznano. Imajo se za vrlo — moderne, pa so katoličani že davno pustili za seboj te — nazadnjaške moderniste.

* * *

Izvedel je.

Pred leti je nekdo razglašal po amerikanskih časopisih, da hoče za 25 centov vsakemu povedati, kako si lahko dela denar. Nekoga je srbelo in je poslal denar, dobil tudi odgovor, kateri se je glasil: "Work for it, you damn fool!" Je resnična dogodba, lahko tudi smešnica, ampak v tesni zvezi z upi in obljubami v — bodočnost, ko bo menda vsega po vseh srčnih željah ,ko bo zavladal novi ekonomski red.

Tisočeri in tisočeri upajo na ugoden odgovor, pa bodo in bi dobili, ko bi tudi dočakali, odgovor: "You damn fool!"

—o—

Najzanimivejše vesti so v Amer. Slovencu, čitajte ga!

— THE —

Will County National Bank

OF JOLIET, ILLINOIS.

Prejema raznovrstne denarne vloge, ter pošilja denar na vse dele sveta.

Kapital in preostanek $300,000.00

C. E. WILSON, predsednik

JOSEPH E. SPELICH

Kupite pohištvo, karpete in peči od

JOSEPH E. SPELICH

dolgo letno izkušnjo v pohištvu v Jolietu.

Sedaj skupaj z Fitzgeralds

Dobro pohištvo za manjšo ceno.

805-807-809 CASS STREET

Zunaj iz visoke rentne cene.

Odprto zvečer.

Zamenjajte pri nas svoje stare pohištvo za novo.

DR. J. E. URSICH

ZDRAVNIK IN KIRURG

2000 West 22nd Street,

CHICAGO, ILL.

Uradne ure: 1—3 popoldne in 7 -8 zvečer.

Uradni telefon: Canal 4918

Rezidenčni telefon: La Grange 3966

PO DNEVI NA RAZPOLAGO CELI DAN V URADU.

ŠIRITE AMER. SLOVENCA!

NAJNOVEJŠE

slovenske romane in povesti, znanstvene in učne knjige, dramatične igre in pesmarice, molitvenike in druge knjige ima vedno v zalogi

PODRUŽNICA

Amer. Slovenca

723 W. National Ave., Milwaukee, Wis.

(3301)

STENSKEGA KOLEDARJA

za leto 1931 je na razpolago še nekaj sto.

POŽURITE SE IN NAROČITE GA!

Stane za tukaj ali za stari kraj samo

15 centov

kar je le samo za kritje pošiljatvenih stroškov. Kdor jih pa naroči skupaj **PET** na en naslov, dobi popust in jih dobi **PO 10c. KOMAD.**

Stenskega koledarja so zlasti v starem kraju zelo veseli. Ako imate tam kake sorodnike, prijatelje in znance, svetujemo, da jim pošljete naš stenski koledar. Tistih 15c. se vam ne bo poznalo nič, a koledarja bodo doma pa le veseli, zlasti še letošnjega, ki je lepši kakor kedaj poprej.

Naročila pošljite na:

Knjigarna Amerikanski Slovenec

1849 WEST 22nd STREET, CHICAGO, ILL.

MILWAUČANJE IN WEST ALLIČANJE POZOR!

Vse slovenske Viktor in Columbia plošče, katere so navedene v oglasih v tem listu se dobijo v prodajalni

Podružnica Amer. Slovenca

723 W. NATIONAL AVE., MILWAUKEE, WIS.

Pojdite po plošče tja, da jih obenem slišite, kakšne so.